

SHIB-A-VISA

Nr.3

2007

Årgang 10

KONGEN PÅ HAUGEN...

STYRET:

Leder Solvor Nærland

Tlf 55 31 37 84 Mob 481 18 971
e-post: solvor@shibaliv.com

Nestleder Inger Merete Ingebrigtsen

Mob 915 24 838
e-post: inger@oppdal.com

Fung. sekretær Laila Nagel

Klubbens adresse:
Engnesvn 31, 3092 Sundbyfoss
Mob 916 68 579
e-post: l-nag@online.no

Kasserer Terje Håheim

Mob 918 25 497
e-post: terje@nordic-integrator.no

Styremedlem Torstein Gleditsch

Mob 958 06 490
e-post: torstein@gleditsch.net

Varamedlemmer

Tove Holmøy

Tlf 3336 9332
e-post: t.holmoy@online.no

Sverre Kjøbli

Tlf 7415 2816 Mob 915 75 329
e-post: skjobli@online.no

Dan Ove Tuven

Tlf 7591 0475 Mob 926 92 407
e-post: dan.tuven@monet.no

KONTAKTPERSONER:

Sørlandet Bente K. Pedersen,

Tlf 37 04 15 34 Mob 993 85 748
e-post: habagou@tele2.no

Østlandet / Utstilling Laila Nagel,

Tlf 33 05 88 83 Mob 916 68 579
e-post: l-nag@online.no

Vestlandet Christen Lang,

Tlf 55 95 17 01 Mob 909 81 295
e-post: chr-lan@online.no

Midt-Norge Mildrid Kjøbli,

Tlf 74 15 28 16 Mob 957 20 175
e-post: skjobli@online.no

Nord-Norge Paul J. Walle,

Mob 926 52 844
e-post: pajowa@online.no

Agility Lise Komisrud,

Tlf 63 96 99 78 Mob 916 87 047
e-post: lisekom@online.no

Lydighet Sissel Skjelbred,

Tlf 74 14 32 69 Mob 975 67 022
e-post: k-svends@online.no

Bruks Halvor Størmer,

Mob 913 29 027
e-post: halv.stormer@nfk.no

Valpeformidler

Ingrid Hofflund-Nystad

Mob 474 15 152
e-post: valpeformidler@gmail.com

Hundesport Lisbeth Høyem

Mob 917 16 284
e-post: lisbeth@akinuba.no

FORSIDEBILDET

Ak-inu-bas Hayai Kumanosuke
Foto: Sissel Danielsen

BAKSIDEN

Fra treff på Baldersheim
Foto: Solvor Nærland

UTGIVELSESPÅN

Nr. 1 Mars (Manusfrist 15/2)
Nr. 2 Juni (Manusfrist 15/5)
Nr. 3 September (Manusfrist 15/8)
Nr. 4 Desember (Manusfrist 15/11)

ANNONSEPRISER

Helside i enkeltnummer 100,-
Halvside i enkeltnummer 75,-
Priser for 2008 kommer!

MEDLEMSKAP

Kontakt kasserer for priser og fremgangsmåte.

STOFF TIL SHIB-A-VISA

sendes
Lisbeth Høyem,
Leiraplassen 6, 7710 Sparbu
E-post lisbeth@akinuba.no
Bilder ønskes i jpg og min 300dpi

SORT-HVIT OG FINE FARGER....

Shib-a-visa utgis i sort-hvit,
men etter utsendelse kan du finne
artikler og bilder i farger på
www.norskshibaklubb.net!

KLUBBEN PÅ NETT:

www.norskshibaklubb.net

HUSK Å MELDE FRA HVIS DU FLYTTER!

INNHold

Styret	2
Innhold	3
Lederens side	4
Redaktørens side	5
Referater og klubbeffekter	6
Turboprinsessen	16
Hund og helse: HD	19
Treff på Baldersheim	23
Tirsdagstrening i Bergen	25
Dyremishandling	26
Livet med shiba	32
Fotokonkurransene	34
Solvor Nærland	36
Inger M. Ingebrigtsen	38
Laila Nagel	40
Arv og avl	42
Terje Håheim	46
Torstein Gleditsch	48
Tove Holmøy	49
Sverre Kjøbli	50
Hund og helse: AD	51
Stand på Bjerke	52
Bokhylla	54
Advarsel mot rosiner	55
Utstillingsresultater	57
Skrytebilder	64
"Årets utstillingsshiba"	65
Valpekassen	67

JULEHILSEN I SHIB-A-VISA

Alle inviteres til å sende
julehilsener i neste nummer
av Shib-a-visa.

Priser for hel- og halvside
som vanlig, men det er også
mulig å sende små
gratishilsener på 1/8-del side!

FRIST 15. November!

Mange av oss har hatt drittvær i sommerferien og i høst. Men vi har iallefall fått være mye sammen med shibaene våre. Noen shibaer er fine på det, rygger i døra på vei ut når de oppdager regnet. Men så overskygges den reaksjonen av glede og forventning over turen. Da er det om å gjøre at vi lar oss smitte. Vi kan like gjerne venne oss til det: forskerne sier at det milde klimaet vil medføre mer regn enn før. Det hjelper med en shiba eller to. De lærer oss at det er deilig å være på tur i regnvær.

Menyknappen Aktiviteter på klubbens nettside viser at det er arrangement for medlemmene rundt i distriktene. Men distriktene er svært store, dermed blir det umulig for alle å delta. Deler av styret har såvidt luftet tanker om det er på tide å dele opp distriktene noe. Vi vil veldig gjerne få reaksjoner fra medlemmene på dette. Hvordan bør vi i såfall dele opp landet? Fylkesvis? Annen regionsinndeling? Avhengig av hvor mange shibaer/medlemmer som finnes i fylket/området? Vær snill å si hva du mener om dette.

Vi har akkurat fått et nytt Shib-A-Visa i posten. Jeg åpner det med spenning og like store forventninger som dere andre...

Solvor

Den som ikke har gjemt seg nå... Foto Solvor Nærland (Tahoma10)

Red. anm.

En sommer er over.....

Og like sikkert som at det blir august, møter hundefolk opp på Bjerke andre helgen i august. Årets utstilling var etter sigende preget av kraftig regn på lørdag... Men mest gledelig var det at klubben igjen hadde stand på Hundetorget! Dette er en ypperlig måte å fremme rasen på. Takk til dere som gjorde dette mulig, og jeg håper klubben er tilstede også neste år.

Jeg takker alle som har sendt inn stoff til bladet, og jeg håper dere har satt pris på presentasjonene av styrets medlemmer. I dette nummeret har jeg laget en original i farger, for at den skal bli mer attraktiv på nett, så får vi se hvordan dette påvirker bildene på trykk. Jeg har også prøvd meg en del bakgrunnsfarger, for å se resultatet i gråtone. Gi tilbakemelding på skrifttyper/størrelser, lyse/mørke bilder, og selvfølgelig andre ting som kan gjøre Shib-a-visa bedre!

I dette nummeret er det også en del saker medlemmene må ta stilling til; Hvilken dag vi skal avvike årsmøtet på og støtte til kalender og juleannonse i Hundesport. Jeg håper flest mulig bidrar i disse sakene. Mer info finnes i bladet. Personlig håper jeg vi kan finne en løsning for årsmøtet som gjør at vi ha en flott festmiddag i anledning klubbens 10 års jubileum.

I tillegg har styret flere viktige saker under behandling. Det er bra at arbeidet med en helseundersøkelse tas opp igjen, og jeg synes det er flott at styret nå anbefaler HD undersøkelse før paring. Hvor dette ender, er opp til medlemmene, så jeg håper mange vil bidra med innspill.

Selv fikk vi en super start på høsten med Makkas BIS 3 Veteran på Steinkjer. Det er moro å ha en gammel (?) hund som er i så god form, så får vi bare krysse fingre for at formen holder i mange år til!

Oppfordringen til dere alle i tiden som kommer er;
BRUK REFLEKS!

Lisbeth

Referat fra styremøte i NSK (telefonmøte) 14. august 2007

Til stede: Laila, Inger Merete, Terje, Torstein, Tove, Sverre og Solvor

Sak nr 22/07: Innkommet post/orientering

1. Fra NKKs utstillingsavd: Shibaspesialen 2007 anerkjent
2. Protokoll fra NKKs Representantmøte 28. april
3. Revidering av ny medlemsavtale, som det virker som vi ikke skal undertegne. Solvor sjekker dette med NKK.
4. Fra NKK: Regler for tildeling av økonomisk støtte til dommerkonferanse
5. Fra NKK om innmelding/medlemsregistrering. I forbindelse med saken ble utenlandsgebyr på medlemskontingent diskutert. Dette ble bestemt av årsmøtet i 2001. Med ny teknologi kan ikke dette gjennomføres. Innbetaling via NKK fører til bortfall av gebyr. Det er heller ikke behov for dette når folk betaler med kort. Styret må orientere om det på årsmøtet 2008.
6. Fra NKK om mulighet til å foreslå endringer i utstillingsreglene
7. Opptelling av klubbefekter/rosetter
8. Fra NKK om en nedsatt komité som skal fremme lovendringsforslag
9. Fra NKK – disiplinærvedtak. Styret hadde en diskusjon om hva vi skal gjøre med slike. Hvis dette gjelder eiere av raser som deltar på Shibaspesialen, må utstillingsgruppen ha informasjon. Hvis ikke, blir de arkivert.

Sak nr 23/07: Taushetserklæring.

Det skrives vi har klart å finne om Taushetserklæring, er kun orienterende. Mer et vedlegg. Noe mer finnes ikke i den protokoll eller de permer som styret har fått tilgang på. Heller ikke forrige leder har selve erklæringsdelen. Sverre vil prøve å skaffe til veie det som mangler. I mellomtiden forholder styret seg til Bestemmelsene om taushetsplikt i Forvaltningsloven § 13. Alle tilstedeværende avga et løfte om taushet i henhold til Forvaltningslovens bestemmelser.

Sak nr 24/07: Shibaspesialen 2008.

- * NKK har svart positivt på søknaden vår om å få avholde utstilling i pinsen 2008. Per Erik Wallin fra Sverige har svart ja til å være dommer.
- * Sted for utstilling er allerede bestilt av Akitaklubben på Storsand Camping, 17 km nord for Trondheim. Shibaspesialen blir på lørdagen.
- * Siden Shibaklubben i 2008 har 10-års jubileum, prøver vi å få til en festmiddag lørdag kveld. Styret vil spørre Lisbeth om å booke lokale og kokk.
- * For å unngå for mange arrangement/stress på lørdagen, vil styret foreslå å ha årsmøtet fredag kveld. Da er uansett deltakerne kommet. Før vi avgjør dette, vil vi be om reaksjoner/innspill fra medlemmene i Shib-A-Visa. Vi bør få reservert et lokale til årsmøte fredag kveld, men uten å binde oss før vi vet medlemmenes syn. Ber Lisbeth ordne dette også.
- * Japanspesialen 2009 blir på Hunderfossen. Det ligger an til at Japanspesialen 2010 kan bli på Geilo, men dette er ikke endelig ennå.
- * Solvor har fått flere kartonger med utstillingssløyfer og –rosetter fra forrige utstillingskomité. Siden dette ikke er så tungt, ble det vedtatt å sende kartongene med post til Trøndelag.

Sak nr 25/07: Årets Brukshiba 2005 og 2006

a. Årets Brukshiba 2005

To personer har sendt inn resultater fra 2005

- Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu (agility og hopp) - de 5 beste resultatene ga 15 poeng.
- Halvor Størmer m/Lorini's Bushido Washi (ferskspor og blodspor) - 3 resultater ga 16 poeng.

* Det viser seg at Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu fikk pokalen for 2005 på Shibaspesialen i fjor.

* I 2005 utvidet det daværende styret antall tellende utstillingsresultater fra 5 til 6 (sak 25/05). At Lise fikk pokalen, tyder på at dette ble gjort også for brukshundresultater. Med 6 tellende resultater stemmer det at Lise Komisrud/Komatsu skulle bli Årets brukshiba for 2005.

* Siden kun utstillingsresultater, ikke brukshundresultater, er nevnt i vedtaket, kom nåværende styre til at begge to må være vinnere, og at det fra 2006 blir brukt 5 tellende resultater igjen. Altså:

* Årets Brukshiba for 2005 blir Mjærumhøgda's Yu Komatsu/ Lise Komisrud og Lorini's Bushido Washi/ Halvor Størmer.

* Lise, som nå har pokalen, bes få gravert inn begge vinnerne. Evt ekstrakostnader dekkes av klubben.

b. Årets Brukshiba 2006

Årets Brukshiba 2006 er Mjærumhøgda's Yu Komatsu/Lise Komisrud, med 20 poeng i agility!

Nr 2 ble Pei Fang Red Baron/Kjell Grødal, med 12 poeng i blodspor.

Sak nr. 26/07: Andre vandrepokaler

a. An-An's vandrepokal til Shibaspesialens beste norskoppdrette shiba:

* Denne skulle ha vært innlevert til Shibaspesialen, og blitt overrakt i ringen til Christen Lang, som vant den med Benihidemi av Enerhaugen.

* Styret har på flere måter prøvd å få tilsendt pokalen fra fjorårets vinner, slik at Christen Lang kan få den. Siden dette ennå ikke har ført fram, ble det i et brev av 8.08 (sendt både som e-post og vanlig brev) gitt en siste tidsfrist fram til kveldens styremøte. Det framkom av brevet at styret kom til å ta saken opp med NKK hvis ikke vandrepremien var mottatt innen styremøtet. Vandrepremien var ikke kommet styret i hende da kveldens møte startet.

* Styret vil derfor nå ta kontakt med NKK for å få vite hvordan vi skal håndtere saken. Laila ringer Eikeseth i NKK om dette.

b. Årets utstillingsshiba (pokal med album):

* Styret fikk tidligere informasjon om at denne ble overlevert vinneren i forbindelse med NKK Drammen. Imidlertid viste det seg at den lå i en kartong som leder fikk overlevert fra forrige utstillingskomité for ett par uker siden.

* Styret vedtok å holde igjen pokalen inntil An-An's vandrepremie er kommet oss i hende.

c. Årets oppdretter:

Forrige sekretær har opplyst at pokalen aldri ble kjøpt inn. Dette ble begrunnet med økonomi. Det finnes ikke noe styrevedtak om dette.

d. Årets veteran og Årets junior/unghund:

Heller ikke disse pokalene ble kjøpt inn. Men dette framgår av vedtak i saksnr 25/05

Vedtak om innkjøp av pokaler:

Styret bestemte å kjøpe pokal som vandrepremie til Årets oppdretter, Årets veteran og Årets junior/unghund. Med pokalene skal det følge album, der vinnerne setter inn bilder av hundene. Laila og Inger Merete ordner dette.

Sak nr 27/07: Status om hva som er tilbakeført av klubbens eiendeler

* Leder har laget en rapport over hva som er mottatt fra det gamle styret, og hva som fortsatt mangler. Det meste er i orden nå. Men vi har fortsatt ikke fått noe fra forrige sekretær.

* I tillegg til An-An's vandrepremie, har vi fra ham etterlyst alle dokumenter han har fått i egenskap av sekretærvirket sitt (inkl. brev fra medlemmene), utgående post, styreprotokoll for perioden, underskrevet avtale med NKK, arkiv med utgivelser av medlemsblad og Shibakalender.

* Dette er dokumenter som styret trenger. Vi må nå be om hjelp fra NKK også med hvordan vi skal få overført dette, samt økonomisk fordring framkommet på årsmøtet.

Sak nr 28/07: Økonomi

Kasserer orienterte om klubbens økonomiske situasjon, som ser grei ut. Vi har kontroll over utgiftene, men har ingenting å gå på. Ikke noe slingringsmonn.

Det viser seg at utgiftene med Shibakalender for 2007 kommer på regnskapet for 2007.

Sak nr 29/07: Annonse i Hundesports julenummer

* Etter invitasjon fra redaktør i Hundesport, har styret bestilt 1/1 sides annonse. For å dekke kostnadene trengs 22 andeler à kr 300 under forutsetning av at vi utformer annonsen selv.

* Styret vil spørre Lisbeth om å ta seg av dette.

Sak nr 30/07: Invitasjon til å delta på Hundeliv 2008 (Exporama)

* Arrangementet foregår 3. og 4. november, og det koster 800 kr å delta. Hundeliv er en årlig salgsmesse, som vil gi oss mulighet til salg av klubbeflekter. Utstillerne får 12 kvadratmeter til rådighet begge dagene.

* Ingrid og Bjørn, som gjorde en glimrende jobb for Shibaklubben med Hundetorget på NKK Bjerke, vil gjerne delta på Exporama. Men dette under betingelse av forpliktende hjelp fra flere, gjerne også noen fra styret. Laila forhører seg om dette.

* Referenten finner ikke noen frist for påmelding. Kommer tilbake til saken på mail.

Sak nr 31/07: Eventuelt

Styrets sekretær må ha permisjon i minst 2 måneder, kanskje lenger. Under hennes fravær vil oppgavene bli fordelt slik:

- Solvor tar seg av sakslister og styrereferat.

- Laila tar seg av øvrige sekretærfunksjoner, og blir klubbens adresse.

1 ¼ time før tiden, ble telefonmøtet uventet brutt. Det gjenstod en del saker som vi hadde gjort regning med å få gjort vedtak på. Dessverre må disse sakene utsettes.

Solvor Nærland,
referent

FRA STYRET

Vedtak i sak 25/07 på styremøte 14.08:

Årets Brukshiba 2005

To personer har sendt inn resultater fra 2005

- Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu (agility og hopp) - de 5 beste resultatene ga 15 poeng
- Halvor Størmer m/Lorini's Bushido Washi (ferskspor og blodspor) - 3 resultater ga 16 poeng

Det viser seg at Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu fikk pokalen for 2005 på Shibaspesialen i fjor.

I 2005 utvidet det daværende styret antall tellende utstillingsresultater fra 5 til 6 (sak 25/05). At Lise fikk pokalen, tyder på at dette ble gjort også for brukshundresultater.

Med 6 tellende resultater stemmer det at Lise Komisrud/Komatsu skulle bli Årets brukshiba for 2005.

Siden kun utstillingsresultater, ikke brukshundresultater, er nevnt i vedtaket, kom nåværende styre til at begge to må være vinnere, og at det fra 2006 blir brukt 5 tellende resultater igjen. Altså:

Årets Brukshiba for 2005 blir Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu og Halvor Størmer m/Lorini's Bushido Washi

Årets Brukshiba 2006

Årets Brukshiba 2006 er Lise Komisrud m/Mjærumhøgda's Yu Komatsu, med 20 poeng i agility!

Nr 2 ble Kjell Grødal m/Pei Fang Red Baron, med 12 poeng i blodspor.

Styret gratulerer vinnerne, og beklager at resultatene ikke kunne bli klare før nå. Dette fordi innsendte papirer ikke har vært tilgjengelige.

1	2	3	4	5	6	7	8	Verd 10
251	240	237	246	240	238	232	254	Times 11
247								

KLUBBEFFEKTER!

Ingrid Hofflund-Nystad tar imot bestillinger
valpeformidler@gmail.com +47 47415152.

Ved bestilling oppgi størrelse (klær) og motiv (kort), samt mottakers navn og adresse. Info om betaling og levering fås fra Ingrid.

1)

1) Fleece-jakker, dame- og herremodell. Sort. **Kr: 350,-**
S - XXL Små i størrelsen!

2) Caps, sandfarget **Kr: 80,-**
En størrelse, med justering

T-skjorte Hvit og Grå **Kr: 100,-**
Hvit finnes i str: L, XL og XXL
Grå finnes i str: M, L, XL

3) Genser i unisex, beige
Kr: 300,-
Den finnes i str S, M, L, XL, XXL
Genserne er små i størrelsen!

2)

3)

4)

4) Stort postkort 20,-

Vanlige postkort:

5) B&T valp med bamse 10,-

6) Valpegruppe 10,-

7) Valper i snø 10,-

8) Rød valp med bamse 10,-

5)

6)

7)

8)

Klistremerke 25,-

Stoffmerke 50,-

Det kan strykes på eller syes på.

Referat fra styremøte i NSK den 11. september 2007

Tilstede: Inger Merete, Torstein, Laila, Terje, Tove og Solvor

Sak 32/07: Innkommet post/orientering

* Invitasjon fra NKK til kommisjon i forbindelse med utført aspiranttjeneste: Våre to dommere, Eivind Mjærum og Christen Lang, ble spurt om deres mening vedr. om vi burde møte. Begge svarte at de ikke så noe behov for dette.

* Klubbens gamle nettsted: Dette er omsider lagt ned, og man kommer nå direkte til det nye .net-nettstedet fra den gamle .com-adressen.

* Arkiv over tidligere utgivelser av medlemsbladet samt laminerte bilder til bruk på hundetorg/messer, er nå lovet å bli overlevert.

* Hundesport har bedt om å få et eks av klubbens medlemsblad. Vil bli effektivt.

Sak 33/07: Økonomi

Klubben betalte i januar et beløp på kr 4.525 for trykking av Shibakalenderen 2007, som ikke var budsjettert. I tillegg betalte klubben i januar et engangsbeløp på kr 4.875 for etablering av ny nettside (i framtiden vil kostnadene for nettstedet komme på 1500 pr år). Det har dessuten vært to høye regninger relatert til Shibaspesialen: premiemateriell kr 3.562 og rosetter kr 4.385.

Pr i dag har klubben kr 9000 på konto, og vi får 3000 fra salg på Bjerke.

Det betyr at vi bør få mer salg av klubbeffekter for å klare utgifter ut året (inkl. 2 utgivelser av Shib-A-Visa).

Sak 34/07: Fortsatt utestående vandrepokal, dokumenter og økonomisk fordring fra et medlem

Vedkommende har nå fått 3 purrebrev fra styret, og har ikke svart på noen av dem. Det første, som ble sendt rekommandert, kom i retur. De to neste ble sendt både på mail og pr. post. Fristen for det siste var i dag. I det brevet stod det uttrykkelig at hvis ikke klubben hadde mottatt de etterlyste gjenstandene/ dokumentene/ pengene innen i dag, ville saken bli tatt opp med NKKs disiplinærutvalg. Dette vil nå bli gjort.

Sak 35/07: Poengberegning årskonkurranser

Årets utstillingsshiba, Årets veteran, Årets junior/unghund: Til dette forslaget har ikke styret mottatt noen kommentarer. Det framlagte forslaget (som har vært offentliggjort i Shib-A-Visa) ble derfor vedtatt, og gjelder fra og med kalenderåret 2008.

Årets oppdretter: Styret hadde mottatt kommentar fra to medlemmer, der den ene støttet forslag A og den andre forslag B. Etter en del diskusjon vedtok styret forslag B, som sier: "Poeng beregnes etter 5 hunder fra samme oppdretter med minimum 2 kombinasjoner, fra samme listen som Årets

utstillingsshiba”.

Begrunnelsen gikk dels på at resultatene da er åpne gjennom DogWeb, dels på at det kan være stimulerende for de mindre oppdretterne. 1 utenlandsk resultat kan telles med. Bare norske oppdrettere kan være med i konkurransen. Ved poenglikhet vil resultater fra Shibaspesialen telle mest. OBS: De nye reglene for Årets oppdretter blir gjort gjeldende allerede for inneværende år (se vedtak i sak nr 07/07).

Årets Bruksshiba: Til denne årskonkurransen hadde styret mottatt et forslag, som fikk støtte. Det nye vedtaket er: ” Hunder som deltar i flere grener kan få inntil 8 resultat tellende, men med maks 5 resultater fra en enkelt gren. Som grener regnes:

- lydighet
- agility/hopp
- blodspor
- ferskspor

Ingen endring i poengberegning innen de ulike grenene (se klubbsiden).

1 utenlandsk resultat kan telles. Årets resultater må være innsendt Shibaklubbens styre innen 31. desember. Resultater må bekreftes av kopi av kritikk.

Årets nybegynner i agility: Her er kriteriene fastsatt av innstifterne av premien (Venke Henning og Harald Schjelderup), og klubben kan ikke endre dem.

Endringer: Endringer i poengsystemet skal normalt tre i kraft fra starten av det neste kalenderåret.

Sak 36/07: Forslag om å innføre krav om kjent HD-status på alle avlshunder

Dette forslaget er fremmet i 3 brev til styret. Etter en diskusjon vedtok styret å sende spørsmålet til medlemshøring. Hvis det etter en høringsrunde er grunnlag for det, vil styret fremme dette som årsmøtesak. Torstein lager utkast til høringsbrev på bakgrunn av de forskningsresultater han finner om HD. I mellomtiden oppfordrer styret oppdrettere om å frivillig undersøke HD-status hos avlshunder.

Sak 37/07: Helseundersøkelse

I 2005 ble det nedsatt en komité som skulle lage et spørreskjema for å få mer presis kunnskap om helsen hos norske shibaer (sak 4/05). Dette ble ikke gjort, og saken er tatt opp igjen. Styret ber Tom Hofslie, Torstein Gleditsch og Christen Lang lage et skjema for å kartlegge helsen hos norske shibaer. Skjemaet skal godkjennes av styret før det sendes til shibaeierne.

Sak 38/07: Forslag om å oppnevne kontaktperson for utstilling

Laila ble oppnevnt til å være kontaktperson når det gjelder utstilling. Dvs. at medlemmer som trenger råd innen dette området kan henvende seg til henne.

Sak 39/07: Ny kontaktperson Hundesport

Solvor er kontaktperson overfor Hundesport, men har problem med å ha fokus på dette samtidig som hun er leder. Styret oppnevner derfor redaktøren, Lisbeth Høyem, som ny kontaktperson Hundesport.

Sak 40/07: Nye medlemmer sponsorgruppen

Jeanette Hoff har trukket seg fra vervet i sponsorgruppen. Styret oppnevner Per og Kari Pedersen som nye medlemmer i sponsorgruppen.

Sak 41/07: Shibaspesialen

Første utkast til NKKs terminliste for 2008 er nå kommet. Shibaspesialen er ikke kommet med. Inger Merete har sjekket, og fått bekreftet at utstillingen vår er i orden, og har fått tildelt ID-nummer. Den skal dermed komme med ved revisjon. Det jobbes også i forhold til Shibaspesialen 2009, og forhandles med Akitaklubben om sted og mulighet for japansk dommer.

Sak 42/07: Deltakelse Hundeliv 2007/Exporama

Ingrid har meldt oss på. Følgende har meldt seg til å delta for Shibaklubben: Laila, Tom, Wenche, Hilde, Harriet, Torstein, Tonje og Terje. I tillegg tar Ingrid og Bjørn ansvar for opp- og nedrigging av stand. De bidrar ellers der det er behov.

Sak 43/07: Shibakalenderen 2008

Ingrid har på vegne av sponsorgruppen hovedansvaret for kalenderen, og sier at den skal være ferdig til Hundeliv 2007 i begynnelsen av november. Terje har kontaktet alle oppdretterne (som er medlemmer). Hittill har 9 oppdrettere svart positivt. Den ene vil ha 2 annonser, dvs at vi har 10. Terje ringer de 4 som ikke har svart på mail.

Sak 44/07: NSKs Taushetserklæring

Enkelte formuleringer i erklæringen er uklare/i uoverensstemmelse med Forvaltningslovens paragraf 13. Flere av styremedlemmene vil ikke undertegne den med nåværende formulering. Torstein lager utkast til endring, og sender dette til styremedlemmene. Minner ellers på at samtlige på forrige styremøte erklærte taushet i henhold til Forvaltningslovens paragraf 13 om Taushetsplikt.

Sak 45/07: Forslag om å legge kritikker/bilder fra Shibaspesialen på nett

Styret gikk imot dette forslaget. Kun ikke-medlemmer (som ikke mottar Shib-A-Visa) vil ha behov for dette. Når alle Shib-A-Visa-utgavene kommer på nett, vil også kritikker/bilder fra spesialutstillingene komme med. Men da blir det som del av bladet. Styret er derimot positiv til å trykke denne delen fra Shib-A-Visa som eget kompendium, og selge det i papirutgave. Vi vil komme tilbake til det neste år.

Sak 46/07: Forslag om å legge ut stillingen i årskonkurranser på klubbsiden

Styret gikk imot forslaget. Stillingen i årskonkurranser skal kun stå i Shib-A-Visa. På klubbsiden legges de endelige resultatene ut når året er omme.

Sak 47/07: Tilbud fra NKK om å delta i felles telefonsystem

Tilbudet går til alle medlemsklubbers styrer og tillitsvalgte, og innbefatter en mobiltelefon til hvert verv. Med den kan man ringe kostadsfritt til hverandre og til NKKs administrasjon. I tillegg kan man få bl.a. kostnadsfrie telefonkonferanser. Vi har imidlertid ikke klart å finne pris på dette. Som en liten klubb med dårlig økonomi, kom styret til at dette ikke er noe for oss.

Sak 48/07: Eventuelt

En engasjert sponsorgruppe ønsker ny fotokonkurranse med temaene "Vintershiba" og "Barn og vintershiba". Styret er positiv til saken, men ønsker å vente. Det ble vedtatt å utsette konkurransen til desemberutgaven av Shib-A-Visa. Samtidig som medlemmene får medlemsbladet, skal informasjonen om konkurransen offentliggjøres på klubbsiden. Styret ønsker to fotokonkurranser i året, med sommer og vintermotiv. Medlemmer av juryen blir: Ingrid, Bjørn, Harriet og Tove.

Solvor Nærland
referent

Hvor blir det av alle sammen.... Foto Solvor Nærland

TURBOPRINSSESSEN - EN SØSTER TIL ALEX

Tekst og bilder fra Gro Mandt

Sakset fra "Kobbelet. Medlemsblad for Bergens selskaps- og brukshundklubb". Nr. 2, 2007.

De er som natt og dag: Den gamle svartpelsede Apso-hannen med tunge og støle bevegelser og den spretne, gyldenrøde Shiba-valpen som danser rundt ham og oppfordrer til lek. Valpen napper ham i øret, krafser med labben, biter ham i hasene, hopper kvikt til side og småknurrer oppmuntrende. Til slutt gir han etter, rister på hodet, hufser og vender litt på seg, snapper etter henne og går til likesomangrep med et lett oppgitt bjeff. Og dermed er runddansen i gang. Hun virvler rundt ham på rappe føtter og gjør raske utfall snart på den ene siden av ham, snart på den andre, mens han for det meste står på stedet hvil, dunker henne med baken og virrer med hodet mens han prøver å bite tak i hale eller rører på den villstyriige motstanderen. Til slutt detter hun over ende og lar ham tro han har overtaket, og han snuser og napper og slikker henne på magen. Men snart er hun på alle fire igjen, mens han vender fortumlet på hodet og lurar på hvor i all verden det ble av henne.

To gode venner i ivrig lek

Dette har vært fast kveldsritual i heimen helt siden valpen, som lyder navnet *Hime* - "prinsesse" på japansk, må vite! – kom i huset rett oppunder jul. Til å begynne med oppførte Alex seg som en sur gammel onkel. Han hadde vært enehund siden midten av september da far hans – sjefshunden Mischa – døde. Han kunne ikke begripe hvorfor matmor hadde dradd dette nye turbovesenet inn i huset – det var jo blitt så fredelig nå, uten konkurranse om matskål og godbit og uten for mye mas om turgåing! Nå stiller jo Alex med flere handikap – ikke bare er han med sine 13 år forlengst pensjonist, han er også blind, er født sånn og tror alle er som ham. Ikke nok med at han ikke kan se den nyankomne, i tillegg springer hun rundt like raskt og lydløst som den berømmelige ånden i fillehaugen, slik at han også har problemer med å høre hvor den nye "søsteren" befinner seg til enhver tid.

Men etter som dagene gikk, ble Alex mer og mer innforstått med at valpen hørte til flokken, og det utviklet seg et helt spesielt forhold mellom dem. Hime aksepterte fra

første stund at Alex er eldst og derfor har forrang til matfatet. Han må få sin matskål servert først, og har ikke Hime spist ferdig sin porsjon, viker hun unna hvis han nærmer seg. Verre er det med bitepinner og gnagebein – aktiviteter Alex ikke har brydd seg om på mange år. Men når valpen begynte å få slike godiser, ville Alex også ha sin del. Det er ikke Hime alltid like beredt til – hun er snar til å lure Alex, og ender oftest med to bitepinner.

Men da Hime og matmor begynte på valpekurs etter jul, kunne gemalen fortelle at Alex hadde gått rundt og lett etter oss mens vi var borte! Og fra å være en sur gammel gubbe, har Alex utviklet seg til en riktig leikeonkel! Ikke bare innomhus - etter hvert som været har skiftet fra vinter til tilnærmet vår, med dertil hørende aktiviteter utomhus, utfoldes leikeslåsningen vel så gjerne på åpne gressmarker, der Hime får større radius, og Alex mulighet til å trekke seg unna. Selv om Alex ofte ser lettere bortkommen ut i forhold til sin lettbeinte partner, er han med på dansen. Kanskje minnes han hvordan hans egen mamma lekte med ham da han selv var valp, hvordan hun pusset og slikket ham, og sprang stua rundt med ham i hælene! Etter at valpen kom i huset, virker Alex faktisk mer pigg enn på mange år!

Det er ikke bare alder, kjønn og utseende som skiller de to leikekameratene – også i lynne og væremåte er de ulike. Mens anene til Alex – de små tibetanske løvehundene – gjennom århundrer ble oppfostret i klostrene for å varsle når fremmede nærmet seg, er Hime runnet av en urgammel jakthundrase fra japanske fjellstrøk, kjent for å være *”stille som et tre og usynlig blant trærne”*. Det er nok fare for at samboerskapet mellom de to asiatiske høylandshundene har ført til at varslingshunden har lært den i utgangspunktet *”fåmælte”* Shibaen noen lydelige unoter!

Turboprinsessen

Også på andre av dagliglivets område har de to bikkjene ulike preferanser. Om det er rasens lange historie som tempelhunder som gjør at Alex foretrekker å slumre i godstolen framfor å gå tur, eller om det skyldes alder og handicap, skal være usagt. Hime er i hvert fall hans rake motsetning. Hun elsker å være ute i det fri – særlig i ulendt skogsterreng. Kanskje skyldes også dette et halvglemt minne om rasens opprinnelse – fostret for å jakte på fugl og småvilt i tett krattskog. Selv rasenavnet kan ha sitt opphav i krattet, som om høsten får omtrent samme rødfarge som mange Shibaer - Hime blant dem - har på pelsen!

At vår egen lille Shiba-prinsesse har en innebygd forkjærlighet for busker og kratt, fikk matmor smertelig erfare alt da treningen med å få valpen husrein tok til. For alle våre tidligere hunder – Alex inkludert – har det vært uproblematisk å gjøre fra seg i grøftekanten under lufteturene, det være seg i marka eller gatelangs. Å ha lommene fulle av hundeposer ble en selvfølgelig vane for matmor og gemalen. Men dette opplegget huet ikke *”turboprinsessen”*! Nei takk, hun strenet av gårde på jakt etter et

passende kratt til sine "forretninger". Vi må ha vært litt av et syn: Hime i fullt firsprang, mer og mer hektisk nøden, med matmor heseblesende på slep gjennom vasstrukken lyng – dypere og dypere inn mellom tette busker og stadig mer ugjennomtrengelig kratt! Fordelen for matmor med denne manøveren er jo at hundeposer blir overflødige. Men heldigvis har Hime etter hvert firt litt på krava, så nå kan hun, om nøden er stor nok, benytte mer tilgjengelige fasiliteter også.

Den første erkjennelsen av at "prinsessen" tilhører en lang linje av jaktkamerater, kom en sein kveldstid da sommeren var på gjestevisitt tidligere i vår. På soverommet sto vinduet åpent, nattbordlampe var tent, og Hime lå ved siden av meg i senga og halvsov. Et forvirret insekt ble tiltrukket av lyset og klasket mot lampeskjermen, og dermed våknet Himes jaktinstinkt! Med et lynraskt snapp, fanget hun flydyret, og satt der lett forbauset med vingene stikkende ut av kjeften. Hun hadde nettopp levd opp til en annen rasekarakteristikk, å være "hurtig som lynet for å kunne fange sitt bytte".

Svært fornøyd med seg selv, spiste hun fangsten og la seg til å sove. Matmor var snar til å slukke lyset for å unngå mer jakt den kvelden. Etter den opplevelsen er Hime på konstant utkikk etter de fascinerende små medskapningene som svirrer rundt i luften eller kryper på bakken. Men late og vintertrøtte humler som svimer i lyngen, prøver matmor å holde henne unna.

De er et umake par, Tempelvokteren og Turboprinsessen. Enten forskjellene er betinget av rase eller av individuelle særtrekk, er det et spennende og utfordrende prosjekt å følge med på hvordan de tilpasser seg hverandre og tilværelsen hos vår spesielle flokk. Trolig er de to små firbeinte flinkere til å lese oss enn vi er til å forstå dem!

Sitatene er hentet fra hjemmesida til Kennel Enerhaugen: "Kommentar standard".

Hilsen en nybakt Shiba-eier

HUND & HELSE

Kort informasjon om hofteleddsdysplasi (HD) hos hund

Astrid Indrebø,
veterinærkonsulent i NKK

HUND & HELSE

Hva er HD?

Hofteleddsdysplasi (HD) er en utviklingsfeil i hofteleddene som kan angå ett eller begge hofteledd. Defekten består i at hofteskålen og lårhodet ikke passer til hverandre. Det dannes sekundærforandringer rundt leddet i form av forkalkninger. Det kan også oppstå unormal slitasje inne i hofteleddet, som igjen kan gi unormale trykkbelastninger på deler av leddet. Deler av leddbrusken kan slites bort og erstattes av beinvev i kroppens forsøk på å reparere de skadene som har oppstått. Det finnes ulike grader av denne defekten - og hofteleddene graderes etter følgende skala: fri (A, B), svak (C), middels (D) eller sterk (E) grad av HD.

Avlesning - registrering av resultatet

Avlesningen skjer på grunnlag av røntgenbilder. Røntgenbilder, registreringsbevis samt et skjema underskrevet av eier og veterinær sendes Norsk Kennel Klub (NKK), og resultatet for den enkelte hund blir registrert i NKKs database. Resultatene blir distribuert til de respektive raseklubbene, hvor de brukes i avlsarbeidet for den enkelte rase. Resultatene er også tilgjengelig på DogWeb.

Hunden må være ID-merket og bildene må være tatt på foreskrevet måte. Hundens identitet, inkludert ID-nummer, skal framgå av røntgenbildene og være påført før bildene framkalles. Hunden skal være sedert (fått en beroligende sprøyte) før bildene tas.

Hunden må ha nådd en viss minimumsalder før den kan røntgenfotoграфeres for offisiell HD-avlesning. For de fleste rasene er denne minimumsalderen 12 mnd, mens den for noen raser er 18 mnd (bullmastif, bordeaux dogge, grand danois, leonberger, maremma, engelsk mastiff, napolitansk mastiff, newfoundlandshund, landseer, pyreneerhund og sankt bernhardshund). For å få avlest bildene og registrere resultatet, er det en forutsetning at hunden er norskeid og at den er registrert i NKK. Hunder som er importert til Norge fra utlandet vil bli innregistrert i NKK samtidig med at resultatet fra HD-avlesningen registreres - så sant den ikke er innregistrert tidligere. Den vil beholde det registreringsnummeret den fikk da den ble registrert i sitt fødeland, men få et nytt registreringsbevis.

Dersom hunden har middels eller sterk grad av HD eller blir operert, kan røntgenbildene sendes til offisiell avlesning og sentral registrering selv om hunden ikke har nådd minimumsalder.

Røntgenundersøkelse av hofter på hunder i Norge har pågått siden tidlig på

70-tallet. Fra 1987 ble det krav om kjent HD-status på foreldre for registrering i NKK av avkom for noen raser.

HD-statistikk for alle raser fra 1974 finner du på NKKs web-**forside** under **Elektroniske tjenester** - NKK statistikk. Vær oppmerksom på at dette er en stor fil som tar tid å laste ned (ca 2,5 MB).

Hva er årsaken til at en hund får HD?

Utviklingen av HD hos en hund skyldes en kombinasjon av arv og miljø. Arvbarheten gir uttrykk for hvor stor del av totalvariasjonen i en egenskap som skyldes arvelige faktorer. Norske undersøkelser viser en arvbarhet for HD på noe over 20 %. Dette innebærer at også andre faktorer har stor betydning for utvikling av defekten. Man antar imidlertid at en hund ikke utvikler HD med mindre det foreligger en arvelig disposisjon, men en hund trenger ikke utvikle HD til tross for at den kan være arvelig disponert.

Hvor stor betydning har HD for hunden?

HD utvikles mens hunden vokser. En hund som har utviklet HD, kan få problemer av varierende grad, men slett ikke alltid. Hvorvidt den vil få kliniske symptomer, er i første rekke avhengig av graden av HD, men også i vesentlig grad av hele hundens konstruksjon og funksjon, dvs. hvorvidt hunden er sunt bygget og kan bevege seg riktig og effektivt. Hunder med en dårlig og usunn konstruksjon, vil ofte få større problemer dersom den har HD sammenlignet med en godt konstruert hund som kan bevege seg sunt og effektivt. Riktig mosjon er viktig!

En hund med svak grad av HD vil som regel ikke vise noen symptomer i det hele tatt, og vil kunne leve et helt normalt liv. Dersom hunden har middels grad HD, er det større risiko for at den kan utvikle symptomer. Tidspunktet for når disse symptomene inntreffer, kan variere mye. Noen hunder med middels grad HD kan begynne å vise en tendens til stivhet i hofteleddene ved 4-5 års alderen uten at det ser ut som om tilstanden er spesielt smertefull for hunden. Andre kan vise symptomer tidligere, mens atter andre ikke vil vise symptomer i det hele tatt. Dersom hunden holdes i god kondisjon samtidig som man tilpasser hundens prestasjoner til det den selv ønsker å prestere, vil en hund med middels HD i de fleste tilfeller oppnå like høy levealder som en HD-fri hund, og tilværelsen vil ikke være smertefull.

Overdreven mosjon, som lange turer i dyp snø, bruk som trekkhund i tungt arbeid osv, er imidlertid ikke å anbefale. Jevn mosjon er viktig. Man må imidlertid være klar over at det finnes hunder med middels grad HD som har tydelige kliniske symptomer på defekten.

Dersom hunden har sterk grad av HD, er risikoen større for at den får problemer med hoftene. For noen hunder er dette direkte invalidiserende, og i enkelte tilfeller kan avlivning være beste utvei. Men man skal være klar over at mange hunder greier seg utmerket selv om de har sterk grad HD, og

kan fungere normalt og være svært aktive langt opp i høy alder uten å vise tegn på smerte.

Det er altså ikke nødvendigvis sammenheng mellom den diagnosen som stilles ved hjelp av et røntgenbilde og hvordan hundens kliniske tilstand er! Det er viktig at man ikke begynner å behandle hunden sin som om den skulle være invalid, kun på grunnlag av røntgenbildene.

Hvordan skal jeg trene en hund med HD?

En hund med HD må trenes fornuftig. Det er viktig at den får bygget opp muskulatur, og at sener, ledd og leddbånd ikke overbelastes. Jevn mosjon er viktig for enhver hund fra den er valp. Treningsmengden økes gradvis ettersom hunden vokser og kondisjonen bedres. Er det først konstatert HD, er det viktig at hunden ikke holdes for mye i ro. Den må trenes opp gjennom daglig og jevn mosjon. Mosjonen skal fortrinnsvis foregå på et relativt mykt underlag som f.eks. i skogen - IKKE på asfalt. Lengden på turene økes gradvis. Det er ikke bra for hunden at den ligger mer eller mindre stille hele uken - for så å få en lang og anstrengende tur hver søndag. Jevn mosjon - gjerne i noe ulendt terreng - er det beste. Og hunden må være i normalt hold - aldri tung og feit da dette vil øke belastningen på skjelettet betraktelig.

Kan HD behandles?

HD kan til en viss grad behandles ved smerteterapi eller ved kirurgiske operasjoner.

Smerteterapi

Gjennom smerteterapi kan en hund med kliniske symptomer på HD få et bedre liv. Når smertene er borte, kan den lettere trenes opp, slik at den kan få bygget opp muskulatur og fungere langt bedre.

Det finnes ulike medisiner som brukes i smerteterapien. Diskuter dette med dyrlegen din.

Akupunktur har vist seg å være effektivt for endel hunder med HD. Ved Norges veterinærhøgskole pågår det nå en undersøkelse av effekten av en alternativ smertebehandling: implantasjon av små gullbiter på spesielle punkter i muskulaturen rundt hoftene. Det vil bli informert om resultatene i Hundesport når undersøkelsen er avsluttet.

Kirurgiske operasjoner

Det er prøvd ulike operasjoner ved HD. Den mest drastiske går ut på å skifte ut hofteluddet og sette inn et kunstig hofteludd. Dette er en komplisert og kostbar operasjon som utføres på enkelte større dyreklinikker. Resultatene ser foreløpig ut til å være gode. Diskuter gjerne dette med dyrlegen din som eventuelt vil henvise deg til en dyreklinikk som utfører slike operasjoner.

En mindre drastisk operasjon går ut på å foreta en muskeloperasjon som gjør at lårhodet blir riktigere plassert i hofteskåla. Dette vil kunne redusere smertene i leddet så mye at hunden blir halvfri, også på lang sikt.

Forutsetningen er imidlertid at hofteskål og lårhode er nærmest normale mht dybde og fasong og at det er ingen eller lite forkalkninger, men lårhodet ligger langt ut i hofteskålen. Ved store forandringer i hofteledet er det lite sannsynlig at man vil ha nytte av en slik operasjon.

Oppsummering

HD skyldes ikke bare arvelige faktorer - oppvekstmiljøet har stor betydning for utviklingen av sykdommen.

En hund trenger ikke å få problemer dersom den har HD hvis den er godt konstruert - jevn mosjon er viktig! Ikke mosjon på asfalt og i dyp snø!

Dersom hunden har symptomer og du har spørsmål med hensyn til eventuell behandling - kontakt din dyrlege.

Red anm:

* NKK innførte fra 1.1.2005 registreringsrestriksjoner på avkom etter hunder med sterk HD/AA i alle raser. Avkom etter slike foreldre blir registrert, men med avlsforbud.

* NKKs statistikker over HD inneholder en del feil for enkelte raser, uten at NKK har klart å rette opp i dette.

BORDTRENING ER VIKTIG...

Og man kan gjøre det overalt.....

Foto Solvor Nærland

Høst treff på Baldersheim.

Av Christen Lang

Vertene på Baldersheim

perle. Vakker utsikt og fine fiske og jaktmuligheter.

Familien Mikalsen, Hilde, Ivar og hunden Jiro = Isamu av Enerhaugen inviterte til høsttreff for Shibaeiere fra Hordaland på Baldersnes i Fusa kommune søndag 26. august 2007.

Eiendommen deres ligger meget fint til med flott utsikt over Bjørnefjorden, og vi skimter Tysnes i det fjerne. Det er et gammelt småbruk og de eldste husene i tunet er over 200 år gamle og er nå under rehabilitering noe Ivar selv driver på med i ledige stunder. Mye av familiens fritid blir tilbrakt her både i helger og i ferien. Det skjønner vi godt, for dette er litt av en

Ivar er nemlig pasjonert hjortejeger og medlem av grendas jaktlag. Det er mye hjort i nærheten, noen ganger hender det til og med at den kommer helt ned til bebyggelsen og forsyner seg av blant annet av frukt trærne.

Familiens forrige Shiba, Okinamaru av Enerhaugen var etter Ivars mening en meget god jakthund. Den døde dessverre under meget tragiske omstendigheter sist vinter da den gikk igjennom isen og druknet da den fulgte et dyrespor.

Invitasjonen til treffet kom litt brått på, men dette har bakgrunn i den forestående hjortejakten. For at vi ikke skulle uroe dyrene for mye med og innvadere skogen med en flokk ivrige Shibaer like før jaktstart, var dette siste helg som var mulig denne høsten.

Noen av hundene benyttet anledningen til å ta et lite bad.

På bakgrunn av overnevnte og kanskje fordi værmeldingen ikke var den beste, var vi ikke så mange som hadde for helgen tatt turen til Baldersheim denne søndagen. Men vi som kom hadde en meget hyggelig tur. Været ble ikke så galt som spådd. Vi hadde faktisk kun noen ganske få små regnbyger og resten var det fin sol. Noe dere kan konstantere av bildene fra turen.

Både hunder og eier ser ut til å trives.

Turen til Baldersheim tar vel 2 timer, da kjørte vi via Os, og benyttet ferge fra Hatvik til Fusa.

Hilde og Ivar serverte oss en deilig betasuppe og etterpå var det tur i skogen. Etter dette koste vi oss med kaffe og te og en deilig hjemmembakt eplekake med epler fra egen hage.

Nå gjenstår det å se om familiens nye hund Jiro kan leve opp til den forrige når det gjelder jaktlige ferdigheter.

Hundene er klare for tur!

Takk til Solvor Nærland for bilder!

Tirsdagstrening i Bergen

Av Christen Lang

Våren 2003 fikk jeg tips om at det foregikk utstillingstrening for alle raser i Åsane, en bydel nord for Bergen sentrum.

Vi var en del Shibafolk som reiste ut for å se hva dette var og vi ble meget godt mottatt av kursets leder Eldbjørg Sørensen. Kurset var gratis og det viste seg at dette var noe Eldbjørg og en del andre hundeeentusiaster hadde drevet på med i en årrekke.

Ikke nok med at de uten betaling tok av sin tid for å gi et tilbud til utstillingsinteresserte som instruktører, nei Eldbjørg og Co bakte og serverte hjemme bakte kaker og serverte brus, te og kaffe til kostpris (20kr pr person) i noen lokaler de hadde fått lov til å benytte i tilknytning til treningsområdet de brukte som var en parkeringsplass rett utenfor en dyrebutikk og med dyrlege ved siden av.

Til jul arrangerte de felles julebord og om sommeren var det fellesgrilling i hagen hos Eldbjørg.

Ett virkelig flott tilbud både for vordene utstillingsstjerner og oss eiere. Kakene og det sosiale samværet etter treningen motiverte nok mange ekstra mye for å komme.

Det tok ikke lang tid før en stor del av hundene på treningen besto av Shiba.

Dessverre måtte Eldbjørg gi seg for noen år siden på grunn av helsemessige årsaker. I en overgangsperiode før dette hadde jeg vikariert som trener/veileder på kurset. Derfor var det naturlig for meg å "stjele" den gode iden og i 2005 startet vi så opp med Tirsdagstreninger på Sandviken brygge som ligger rett nedenfor huset der jeg bor. Der er det nemlig en stor asfaltert plass som egner

seg veldig bra

Så her møtes vi da hver tirsdag hele året unntatt i den mørkeste vintertiden og de dagene det virkelig regner mye. Og det, tro det eller ei, er ikke så ofte. Så her har nok Bergen fått et rykte som regn by uten at det helt er så galt som noen kanskje tror. Det er hundeeiere med forskjellige raser som kommer. Selvfølgelig mange Shiba, men i den siste tiden har vi også fått med oss en gruppe med Schnauzer og Bullterrier eiere. Dette er jo bare positivt, at hundene blir vant til å omgås hunder av forskjellig raser og størrelser.

Kurset er fortsatt gratis og åpent for alle. Vi pleier å møtes kl 1830, vi må ha litt tid til at hundene blir kjent med hverandre og til litt hundepprat før vi begynner. Treningen starter kl 1900 og varer i ca en halv times tid, avhengig av hvor mange hunder som er med. Den omfatter det som kreves av hunden på en utstilling. Vi lærer å gå i ring, i en trekant, frem og tilbake og for de små rasene er det også bordtrening. Her prøver vi å variere litt på hvem som ser på hunden slik at den skal bli vant til at mange forskjellige ser på tenner og kjenner på hunden.

Treningen er nyttig også for de som ikke er spesielt interessert i utstilling. Alle hunder skal jo før eller siden til dyrlege og da er det lurt at hunden er vant til å bli håndtert.

Dessverre har vi ikke noe lokale tilgjengelig, men Jorunn og jeg pleier i sommermånedene å invitere Shibafolket i hagen vår til kaffe og kaker. Vi må jo holde den tradisjonen ved like, men det er dessverre ikke plass til alle så derfor blir dette kun en Shibaaffære.

Red anm; Dette er et flott treff og jeg har kost meg de gangene jeg har hatt mulighet til å delta. ANBEFALES!

Dyremishandling

Av Gry Løberg November 2004, hentet fra www.manimal.no

Innledning

Dyremishandling omfatter det å slå, sulte, knivstikke, seksuelt misbruk, sette fyr på, halshugge, flå levende osv. Vannskjøtsel omfatter å ikke gi mat, vann og stell. Hvert år politianmeldes 250-300 dyremishandlingsaker. Tall fra årene 1996-1998 viser at dette resulterte i bare ca. 20 tiltaler årlig (Dyrevernalliansen, 2002).

En har funnet flere og flere koblinger mellom barn som mishandler dyr og forekomsten av vold i hjemmet når disse blir voksne. (Felthouse og Kellert, 1987; Ascione, 1993), av og til hender det at disse barna regelrett har drevet massemord av dyr (Lockwood og Hodge, 1986). Det ser også ut til at dyremishandling, hos noen mennesker, fortsetter gjennom livet og kan også være en "øvelse" til å mishandle andre mennesker (Conboy-Hill, 2000). Personer som har blitt dømt for å ha torturert og drept mennesker, har ofte vært aktive mht tortur og drap på dyr da de var barn, ofte skjedde dette som ren underholdning. Men det finnes også de som har psykiske lidelser og dårlig emosjonell kontroll som bedriver dyremishandling (Conboy-Hill, 2000). Det ser også ut til at det er flest menn som mishandler dyr, også i Norge, eller Oslo som dataene i tabell 2 kommer fra.

Alder	Menn	Kvinner	Totalt
Under 15 år	2		2
15-20 år	2	3	5
21-39 år	30	6	36
40 år og eldre	16	6	22
Uoppgitt alder	9	1	10
Totalt	59	17	76

Tab 2 Anmeldte identifiserbare personer i Oslo i 1995-200. Alder, kjønn og totalt (Larsen, 2002).

Dyremishandling er noe som sjeldent skjer bare av ren lyst, det er en underliggende årsak til det. I England er veterinærene skeptiske til at dyremishandling ikke blir registret i familiesaker hvor det har vært vold eller misbruk inne i bildet (Conboy-Hill, 2000).

Ascione (1993) mener at dyremishandling bør ses i sammenheng med den holdningen samfunnet har til dyr. Dyremishandling har en sammenheng med den relasjonen vi har til dyret og den evnen de har til å skape empati hos oss (Felthous og Kellert 1987b). Dette gjør at insekter er dyr vi anser å ha færre rettigheter enn selskapsdyr. Katter ser ut til å være mer utsatt for mishandling enn hunder pga dette (Felthous og Kellert 1987b). Den posisjon produksjonsdyr har, ser ut til å være mer usikker, men studier av slaktere og de som jobber på slakteri viser en ambivalent holdning som inkluderer asosial distansering og mekanisering av avlivnings og slakterprosessen for å unngå følelsesmessige konflikter. Noen slaktere viser sadistisk og voldelig atferd som de ikke blir konfrontert med av ledelsen på slakteriet. Grandin mener det er fordi de trenger å vedlikeholde sin egen sosiale avstand fra selve slaktingen (Conboy-Hill, 2000). Dyremishandling man også forekomme gjennom vannskjøtsel, impulsiv aggresjon, dårlig mental helse eller personlighetsforstyrrelser.

Etter en telefon til Barneombudet for å høre om de hadde noe informasjon om dette temaet til denne artikkelen, viste det seg at denne problemstillingen helt ukjent for dem.

Dette er egentlig litt skremmende at vi i Norge ikke har kunnskap om en så viktig kobling. Mattilsynet på Innherred opplyste at det var litt uformelt samarbeid mellom med sosialtjenesten i ulike kommuner hvor eldre pleietrengende hadde hund eller dyr de ikke kunne ta ansvar for. Eller var det sjelden de ulike etatene snakket sammen. Psykiatrisk avdeling på Levanger Sykehus kunne bekrefte at de hadde hatt noen saker hvor dyr var involvert, men dette var i størst grad produksjons dyr som var eid av personer med depresjoner. Mattilsynet fortalte også at de visste om depressive gårdbrukere som de så litt oftere til.

Et barn forteller:

"Fofu ble overkjørt av en bil. Jeg gråt. Cream, hunden min, ble født med en dårlig hofte og måtte avlives. Jeg gråt. Rotten min hadde overbitt så han ble også avlivd. .... alle dyrene mine dør". Fortalt en av 3. klassing. 4 hunder, 7 katter, 1 fugl og 5 rotter døde i denne familien

Hvem driver med dyremishandling?

Tidligere har man sett på dyremishandlere som en homogen gruppe. Dette har vist seg å ikke stemme helt, ettersom ikke alle dyremishandlere har plaget dyr som barn. En har funnet to hovedgrupper; de som torturerte og drepte dyr av ren lyst da de var barn, og de som viser impulsiv aggresjon.

Den gruppen som er mest studert er de som begynner som barn å torturere og drepe dyr av ren lyst og som ser ut til å utvikle seg til voldelige og mishandlende som voksne. Flere kjente seriemordere i USA har en historie som dyremishandlere som barn. 25% av de som sitter inne for vold og 5% av de som sitter inne for andre ting har vært voldelige mot dyr som barn (Conboy-Hill, 2000).

Antisosal personlighetsforstyrrelse

Tidlig utvikling av sadisme og tortur mot dyr ser ut til å indikere at personene har antisosal personlighetsforstyrrelse eller psykopati (Felthous og Kellert, 1987b). Mange av disse kan også ha andre symptomer som sengevæting og pyromani selv om dette ikke er helt anerkjent blant forskerne (Conboy-Hill, 2000).

Selv om det er en økende forståelse for at antisosal personlighetsforstyrrelse er arvelig, viser det seg at disse personene har opplevd vold i hjemmet som barn eller vært vitne til vold rettet mot mor, søsken eller kjæledyr. Den type atferd som er registrert hos denne gruppen er det å kaste en levende katt i en forbrenningsovn, kaste dyr fra høye bygninger og ta livet av katt i mikrobølgeovn (Kellert og Felthouse, 1985). Barn som er vitne til dette blir selvfølgelig påvirket av det samtidig som de sannsynligvis har en genetisk predisposisjon for å vise slik atferd. De aller fleste som gjør slike ting er gutter/menn (Conboy-Hill, 2000).

Impulsiv aggresjonsprofil

Personer som har en impulsiv aggresjonsprofil ser ut til å ramme hvem som helt og hva som helst når de er skikkelig sinte og mister besinnelsen. Disse personene driver ikke dyremisåhandling for fornøyelse, men kan skade dem i situasjoner hvor de må kontrollere andre mennesker slik som deres partner, barn, foreldre m.m. Denne gruppen vet en ganske lite om, men den ser ut til å være mye større enn de som har antisosal personlighetsforstyrrelse.

Psykisk uballanse

En annen gruppe som vi også vet lite om, og som og så har hatt en tendens til å mishandle dyr er de som er i psykisk uballanse. Psykologer og psykiatere har beskrevet hendelser hvor pasienter har vært paranoide og gått til angrep på dyr fordi de har trodd at dyret har vært djevelen eller en utenomjordisk. Det har også blitt beskrevet at pasienter med anoreksi også har sultet sine kjæledyr, eller at de har blitt vannskjøttet som et resultat av en større depresjon.

Borderline

Mennesker med *Borderline Personlighetsforstyrrelse* blir ofte av andre karakterisert som overfladiske og krevende i relasjoner med andre, dette inkluderer også kjæledyr, de har også problemer med å ta ansvar, de skylder på andre for ting de har gjort selv og de bytter hele tiden lege, psykolog m.m. Slike personer kan vannskjømte dyr og kan også bytte veterinær ofte for å unngå å bli "oppdaget".

Munchausen Syndrom by Proxy

En har også forsøkt å undersøke om det foreligger dyremishandling hos mennesker med *Munchausen Syndrom by Proxy*, men dette er foreløpig usikkert. Måten en mener disse mishandler hunder på er å skade de, for så å ta de med til veterinær for behandling.

Lærevansker

Til sist har en sett at personer med lærevansker kan finne det vanskelig å forstå og prioritere stell og omsorg for dyr. Ofte ser en vannskjøtsel av dyr hos denne gruppen.

Alle

I hver av disse pasientgruppene som er nevnt vil påvisning av dyremishandling være en indikator på at det kan forekomme vold i hjemmet eller forsømmelse av barn. Ascione (1998) rapporterte at hos kvinner som var slått og mishandlet av sin partner var det også mishandling av familiens kjæledyr i 71% av tilfellene. Men DeViney, Dickert og Lockwood (1983) rapporterte kun 60%. Rosen (1995) forteller et tilfelle hvor noen fra en dyrevernorganisasjon skulle dra for å se til et dyr som var vannskjøttet, så fant de også et eldre ektepar som var låst inne i et skap av sin voksne sønn.

De som torturerer, er voldelige eller vannskjøtter dyr har en tendens til å vise det samme ovenfor sin partner, barn eller eldre foreldre. For noen skjer dette av ren forlystelse, men for de aller fleste som gjør dette er det pga dårlig impuls kontroll, dårlig mental helse, ignorering eller upassende mestringsstrategier. Mange bruker også dyrene for å kontrollere andre ofre slik at truslene og skaden kan bli ganske omfattende.

I USA har de laget en forskrift som sier at sosial- og dyrevernmyndighetene skal samarbeid slik at om en av partene avdekker vold og mishandling hjemme ev. dyremishandling, så skal de varsle den andre instansen slik at vold mot mennesker ev. dyr boende i familien kan bli avdekket. Ascion beskriver dilemmaet mange kvinner er i når de nekter å forlate et hjem med vold, fordi de er redd for hva som kan skje med hunden etter at de har reist. Det har derfor, i USA, dukket opp organisasjoner som tar var på hunder og andre kjæledyr for slike kvinner i perioder (Conboy-Hill, 2000).

Det vil være mest nærliggende å tro at veterinærene kan bli instansen som kan varsle fra om mishandling. Men de er ofte selvstendig næringsdrivende og få ressurser til slikt arbeid.

Viktige tiltak mot dyremishandling:

- * Samarbeid mellom barnevern, familievern og dyrevernet.
- * Samarbeid mellom veterinærer slik at man kan avdekke personer som skifter veterinær ofte for å dekke over for dårlig vannskjøtsel og misshandling.
- * Utdanning av veterinærer slik at de kan lære å kjenne igjen symptomer på mishandling av dyr.
- * Forskning for å lære mer om dyremishandling og de gruppene mennesker som utøver slik mishandling.
- * Behandlingstilbud til de som mishandler.

Hvordan dyr dras med inn i familievolden

Kaste dyret ut på gata eller forlate det i skogen

Mishandleren kan true med å sette dyret ut i skogen eller kaste dyret på gata for å straffe offeret, og for derfor å få mer makt. Dyret kan bli tatt med langt inn i skogen og forlatt. Av og til vil nye kull med valper eller kattunger bli forlatt i grøfter eller søppelcontainere. Dyret blir kastet ut hjemmefra av den som mishandler, eller dyret kan bli forlatt på et ukjent sted. Mishandler kan også true med å gi dyret bort til andre.

Vannskjøtsel

For å presse offeret kan voldspersonen vannskjøtte eller tvinge offeret til å vannskjøtte hunden/dyret. På denne måten kan voldspersonen nekte familiemedlemmer å fore dyret. Voldspersonen kan kontrollere familiens økonomi på en slik måte at de blir nektet mulighet til å skaffe dyret mat. Vannskjøtsel av produksjonsdyr kan, på sikt, føre til økonomisk krise om de ikke får levert melk, kjøtt eller egg.

Misbruk

Dyret kan bli slått mens familiemedlemmer ser på. Dyret kan også bli skadet på annen måte og har til formål å presse familiemedlemmer. Voldspersonen kan også slå dyr mot vegg eller sparke dem, brette dyrets bein eller nekte skadde dyr å få tilsyn av veterinær.

Barn kan som et resultat av å ha bli utsatt for vold selv skade dyret og mishandle de som er mindre enn dem selv. Barn kan også skade dyr for å føle at de har makt over noen på samme måte som voldspersonen har makt over dem, og barna kan ta etter de rollene som de voksne har vist hjemme, og de kan gjenta atferder de har observert.

Voldspersonen eller barna kan gi mat eller medisiner til dyr slik at de blir syke. Voldspersonen kan også tvinge en sterkt astmatisk og allergisk person å bo sammen med en hund eller katt, eller følelsesmessig skade dyret ved å skremme det.

Trusler

- True med å skade et dyr for å få familiemedlemmene til å gjøre slik de ønsker.
- True med å skade dyr om barna forteller om seksuelt misbruk
- True med å drepe dyret om offeret drar vekk
- True med å drepe dyret om offeret ikke gjør som voldspersonen vil
- True med å avlive dyret
- True med å skade eller mishandle dyret

Drap eller avlivning

Barna kan ta livet av dyret av ren barmhjertighet før en av foreldrene får sjansen til å mishandle det. Barn kan øve på sitt eget selvmord ved å ta livet av dyret. Voldspersonen kan avlive dyret for å straffe familiemedlemmer eller drepe dyret som en advarsel på at familiemedlemmene kan være den neste. Dette kan voldspersonene gjøre ved å putte dyr i mikrobølgeovnen eller ovnen levende, slå dyret til døde, drukne dyret, forgifte dyret eller tenne på det.

Forsvinning

Dyret kan forsvinne på et mystisk vis eller kommer ikke hjem fordi det har stukket av (gjelder spesielt katt) eller at noen naboer eller andre har tatt hånd om dyret av ren barmhjertighet.

Bestialitet

Offer kan bli tvunget til å delta i seksuell aktivitet med dyret for å bli undertrykket eller bli tvunget til å se andre delta i seksuell aktivitet med dyret.

Gjerningsmannen kan også..

..trene hunder til å angripe ofrene, og hunder kan trenes til å bite og angripe offeret om hun/han forsøker å stikke av eller forlate huset.

En annen innfallsvinkel

Det ser ut til at det finnes lite informasjon om forskjellen på de som bedriver familie vold og mishandler dyr og de som ikke mishandler dyr. Det har vist seg at i omtrent halvparten av tilfellene med familievold, hvor de hadde kjæledyr, så pågikk det dyremishandling (Carlisle-Frank et al, 2004). Det ser ut til at de som mishandler kjæledyr også kan gjøre det av forskjellige grunner.

I familier hvor volden har vært pågående over tid ser det ut til at hunden kan bli gjort som syndebukk for familære eller personlige problemer (Carlisle-Frank et al, 2004). Agnew (1998) mener at stressede eller mer sensitive personer kan bruke dyr som syndebukker fordi de kan være et sikkert mål for sine aggressive følelser. Andre mente de ville fjerne uønsket atferd hos hunden, slik som når hunden for eksempel ødela ting eller bjeffet. Voldspersoner kan bruke dyrene for å redusere sitt stress eller hevne seg på dyret som var årsaken til den stressede situasjonen. Samtidig viser det seg også at hevnen virkelig er søt. de Quervain har funnet ut at det å hevne seg på andre er forsterkende. Andre igjen forteller at de har mishandlet hunden for å fjerne den "dårlige" atferden til hunden som er et resultat av urealistiske forventninger (Roach , 2004).

Jegere og dyremishandling

Noen forfattere har foreslått at de holdningene og atferdene som dyremishandlere har kan sammenliknes med de som jegere har. Agnew (1989) mener at jegere har en mer dominerende holdning til dyr, hvor de mener at dyr har en helt annen plass her på jorden enn mennesker og at vi mennesker derfor gladelig kan jakte på dem. Statman (1990) påsto at jakt kombinert med trusler om mishandling eller reell mishandling kan være en indikator på at vi har med å gjøre en voldsperson. Pope-Lance og Engelsman (1987) mener at dyremishandlere også kan drepe den for sportens skyld. Adams (1994) mener at vold i hjemmet både mot menneskene og dyr øker rett før jakt sesongen. Hertzog og Burghardt (1988) fant ut at noen mennesker tok barna med på dyremishandling for å lære de å tolerere å bli med på jakt. Men det ser ut til at det finnes lite empiriske studier på dette. I motsetning til dette har en ny undersøkelse av Flynn (2002) avdekket at det ikke er noen sammenheng mellom det å være jeger og det å mishandle dyr og egne familiemedlemmer.

Ikke alle voldspersoner mishandler dyrene

Carlisle-Frank et al (2004) gjorde en undersøkelse hvor de fikk 48 voldelige personer til å delta i en spørreundersøkelse, av disse hadde 34 kjæledyr. Hensikten var å se om det var noen forskjell på holdninger m.m. hos de som mishandlet dyr og de som ikke mishandlet dyr i hjemmet.

Hvorvidt de så på dyrene som individer eller eiendom	
Dyremishandlere	De som ikke mishandler dyr
63% fortalte aldri at de elsket dyret	21% fortalte aldri at de elsket dyret
Ingen fortalte daglig at de var glad i dyret sitt	36% fortalte daglig at de var glad i dyret sitt
90% viste ingen positive følelser for dyret	57% viste positive følelser for dyret av og til
95% snakket bare til dyret gjennom kommandoer eller trusler	79% snakket til dyret
70% anså dyret som eiendom	69% anså dyret som en del av familien
Ser på dyret som en syndebukk	
Dyremishandlere	De som ikke mishandler dyr
Dyret var oftere syndebukk for personlige eller familiære frustrasjoner	Dyret var sjeldnere syndebukk for personlige eller familiære frustrasjoner
Straffet ofte dyret	Straffet sjeldent dyret
Urealistiske forventninger til dyret	
Dyremishandlere	De som ikke mishandler dyr
95% har urealistiske forventninger til dyret	64% har urealistiske forventninger til dyret
75% straffet dyret fysisk	Straffet dyret mildere og sjeldnere
68% straffet dyret minst månedlig	
Stressede situasjoner	
Dyremishandlere	De som ikke mishandler dyr
Opplevde mange stressorer pr dag	Opplevde få stressorer pr dag
Hadde en tendens til å være bekymret over at det ikke var rent nok i huset	Var mindre bekymret over at det var rent inne
85% ble stresset av dyrets atferd	71% ble ikke stresset av dyrets atferd.

Tabell 1 Resultat av undersøkelse gjort av Carlisle-Frank et al, 2004)

Carlisle-Frank et al (2004) konkluderer i sin artikkel med at dyremishandling foretatt av personer som er innblandet i familievold ikke er en homogen gruppe, men er en miks av ulike holdninger og forståelse for dyr og kontroll og forståelse av egne handlinger.

Oppsummering

Vi vet lite om omfanget av dyremishandling i Norge, vi vet omtrent hvor mange saker som blir anmeldt, men det er sikkert mange mørketall. Samtidig har vi ikke kartlagt hvem det er som mishandler og vi vet lite om dyrene som blir mishandlet. Det ser også ut til at det er liten bevissthet omkring sammenheng mellom familievold og dyremishandling. Det er viktig at dette er noe som blir bevisstgjort slik at en kan gjøre undersøkelser og at det blir etablert samarbeid mellom ulike offentlige etater som jobber med dyr og familien.

Livet med SHIBA

MIN KOMPIS

Mitt første møte med shiba var for fem år siden da jeg besøkte søster min i hjemlandet Holland. Hun hadde da 8 shibas og to valper seks uker gammel (www.vanwankyta.nl) Kort og godt leste jeg alt som er skrevet om shiba og jeg var ikke i tvil, dette var hunden for meg. Ikke for stor, ikke for liten og like sta som jeg sjøl.

Jeg fikk min Taiko fra kennel Soldoggen og for meg var dette min første valp. Jeg bestemte meg for at jeg skulle ha en kompis og ikke en sirkushund, men likevel prøvde jeg clickertrening. Det visste seg snart at Taiko ble veldig anstrengt og jeg droppet hele greie etter en stund.

Stor var skuffelse at det visste seg at gutten min hadde bare en testikkel og den andre låg i bukhule. Jeg ringte oppdretter/veterinærhøyskole og jeg vet ikke hva og resultatet ble at han måtte bli operert. Dermed ble jeg avskåret fra utstillinger og det verste var at jeg ikke fikk treffe så mange andre folk med shiba. I Tromsø har de en gang i året shibatreff og her var vi da en par ganger.

Min shiba vil jakte hele tiden og særdeles rein, gås og elg er favoritten hennes, så han er for det meste i band. Videre er han utrolig glad i barn og går aldri forbi uten å hilse, han er litt reservert for mannfolk med bart og hatt.

Du var jaggu stor!!! Foto Albert Smits

Han er absolutt med meg overalt også på havet og bedre utkikk etter laksen finner man ikke. Så snart laksen hopper da bjeffer han og stirrer på plassen han såg noe

For nesten to år siden knuste jeg kneen mitt totalt og jeg var lenge borte på sykehus og rehabilitering, savnet etter kone og hund var stort. Da jeg kom hjem måtte jeg bruke rullestol, men vi gikk tur uansett om det var snø og vinter. Jeg har aldri kommet så lang med foten min uten min flotte shiba, fordi han stiller seg frem for meg og vil ut og gir seg aldri.

Hver gang shibavisa kommer så står det masse om utstillingsresultater osv. Hundene får BIS og BIM og BIR, men min hund får BIA (best i alt)

hilsen til alle shibas og eiere

Albert Smits og Taiko

Et bilde sier mer enn tusen ord....

Negi-Inu's Li-Ko Kurojo *Foto Laila Nagel*

FOTOKONKURRANSE!

”Sommer-Shiba” og ”Barn og Shiba” var populære temaer i fotokonkurranse, for det kom inn mange bidrag til juryen. Vi oppfordret spesielt til å ta bilder ”tett på”, dvs nærbilder, og til å ta bilder av Shibaer i aktivitet. Dessverre var det ingen tegnede/illustrerte bidrag.

Det ble en utfordring å bedømme de 46 bildene. Webmaster Harriet, valgte å anonymisere bidragene før de ble sendt til resten av juryen. Kåringen ble gjort på beste ”Grand Prix”-vis: Hver og en av oss ga 5 poeng til det bildet vi likte aller best, 4 poeng til nest-beste bilde, osv. Poengene ble slått sammen, og et bilde utmerket seg som vinner i ”Sommer-Shiba”-kategorien, med hele 18 av 20 poeng! Veldig mange bilder delte annenplassen. I kategorien ”Barn og Shiba” var bidragene få, men sterke konkurrenter!

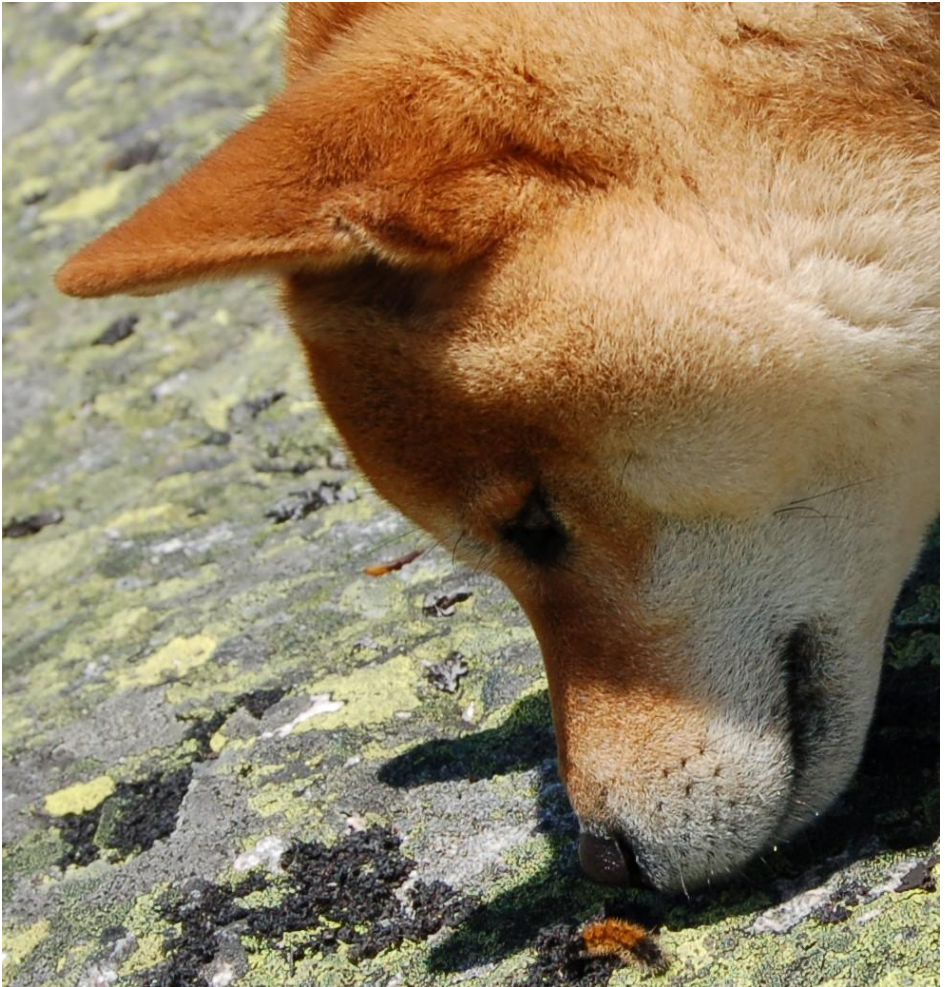
Vinnerne har fått midtsideoppslaget, og juryen gratulerer. Fotografene av vinnerbildene, mottar hver sin klubb-caps samt et Shiba-vottepar strikket av Ingrid Hofflund Gran og Harriet Skogen Gleditsch. Sistnevnte har designet mønsteret, som skal tilpasses litt, og de holder på med strikke-premieprosjektet en tid fremover!

VINNERBILDE ”Barn og shiba” Fotograf Laila Nagel

VINNERBILDE ”Sommershiba 2007”

Fotograf Geir Hansen

Bildet finnes i farger på www.norskshibaklubb.net!

Det er bare å holde kameraet skuddklart, for det er alltid bruk for gode bilder. Og det kommer flere konkurranser....

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Leder
Solvor
Nærland**

Når så du en shiba for første gang? Første gang jeg så shiba i levende live, så jeg hele tre shibaer løpe løs i naturen. Det var i 1996, og det var mektig! Men jeg hadde sett bilde av shiba i Den norske Hundeboka allerede i 1991, og det stod også en grundig beskrivelse av shibaens personlighet. Jeg glemte det aldri. Så da jeg møtte disse tre, som var Ayako, Nikko og Fuyu, var jeg mer enn klar til å ta kontakt med oppdretteren. Det gikk som det var forutbestemt. Jeg var svært så innstilt mentalt da jeg kort tid etter bodde med en shibavalp.

Har noen shiba gjort et spesielt inntrykk på deg? Først må jeg nevne mine egne to. De er store personligheter begge to, men svært forskjellige.

Ranko er verdigheten selv, ser nærmest arrogant ut. Og hun er nøye med å fortelle sine hundevenner hvem de skal respektere. Samtidig finner hun seg i det meste når jeg sier at sånn er det (unntatt hvis jeg er sur – da blir hun fornærmet!)

Zenmai er en stor kjælegris når hun er innendørs. Men ute i naturen har hun fryktelig mye energi å bruke opp. Da er hun opptatt med sitt. Når vi går tur i et dalføre, er hun sjelden sammen med oss. Men gløtter vi opp mot toppen, løper hun gjerne parallelt med oss der oppe. Innimellom gleder hun oss ved å kikke innom. *Zenmai* finner seg ikke i hva som helst. Får hun på seg noe som ikke naturlig hører til, virker hun direkte krenket.

Foruten mine egne shibaer, er *Aya* den som står meg nærmest. Med sitt inderlig milde vesen, er hun godt plantet inderst i hjerterøttene.

Det går ikke an å komme utenom *Kitaro*, *Ranko*'s far. Han er død nå, men jeg fikk gleden av å kjenne ham. Han gjorde et mektig inntrykk med sin verdige framtredden. I tillegg var han usedvanlig flott og vakker.

Hvorfor ville du ha en selv? Jeg ville ha en hund som ikke finner seg i hva som helst, som formidler at "Nå er du ikke rettferdig". En hund som har personlighet nok til å gå sine egne veier, ha sin egen vilje. En hund som aldri ville finne på å gneldre bare for å gneldre. Og samtidig: En usedvanlig vakker hund, der alt virker harmonisk og funksjonelt. Og ikke minst: En rase som sjelden er belemet med alvorlige helseproblemer.

Hvor mange har du i dag? Jeg har to tisper, som begge begynner å dra på årene. Den eldste, Ranko (Ran av Enerhaugen), er 10 ½ år, går i sitt 11. Zenmai (Zenmai av Enerhaugen) er 8 år gammel. Altså to veteraner.

Har du hatt andre raser, hvilke/n og i tilfelle hva er størst forskjell ift shiba? I oppveksten hadde vi en blandingshund i mange år. Hun var en miks mellom buhund og collie, og ble sikkert 15 år. Hun var et meget kjært familiemedlem. Seinere hadde min bror en flat coat retriever, som jeg også fikk mye omgang med.

Viktigste forskjell er at shibaen er så mye mer uavhengig. Shibaene merkes nesten ikke innendørs, oppholder seg gjerne over lange perioder på andre rom enn menneskene. Stresser ikke. De andre hundene har i større grad fotfulgt menneskene i familien.

Hva er den viktigste egenskapen i din hund? At de gleder meg, og får meg til å le.

Bruker du hunden/e til noen aktiviteter? Til daglig sørger hundene for at jeg får meg noen skikkelig friluftsturer. Jeg ville garantert ikke vært i såpass god fysisk form uten dem. Av og til deltar vi på en hundestilling eller på trening. Ellers går det på en del søkaktiviteter.

Har din/e shiba/er noen andre dyrevenner? De har mange! Først og fremst katten Felix, som de bor sammen med. Og som seinest i kveld var med oss på kveldstur. De har en drøss med shibavenner. Oftest er de sammen med Aya, Mia, Jun, Jinx, Fuyu og lille Anzu. Dessuten elsker begge to Tinka, som er Zenmais mor og Rankos kull søster. De treffer også mange andre shibaer mer sporadisk. I tillegg har de noen hundevenner av andre raser: en border terrier ved navn Sina, en shaeferblanding, ett par border collier og ennå noen til.

Hva mener du er klubbens viktigste oppgaver i et 2-års perspektiv?

Å få klubben til å bli et samlende forum som alle shibaeiere har lyst til å delta i. Å få alle klubbens organer til å fungere godt. Jeg har en visjon om at Shibaklubben med tiden skal få ry for sin ekspertise på shiba.

Hvilke erfaringer har du som klubben kan nyte godt av? Riktignok har jeg noe erfaring med bl.a. fagforeningsarbeid. Men jeg kan ikke skryte på meg at jeg er noe egentlig organisasjonsmenneske eller organisatorisk talent. Erfaringene og evnene mine går mer på skriftlig formidlingsglede og ryddighet.

Hvem våkner først om morgningen, du eller hunden? Ingen av oss våkner først. Vekkerklokka tvinger opp meg, og jeg tvinger opp hundene.

**SHIB-A-VISA
presenterer:**

Nestleder

**Inger Merete
Ingebrigtsen**

Husker ikke hvilken Shiba jeg så første gang og heller ikke når, men den første jeg ble kjent med var Ryu Taro av Enerhaugen som jeg en periode var "sambo" med.

Denne hunden gjorde nok ett inntrykk på meg for når den forsvant ut av livet mitt bare måtte jeg ha en selv..

Hadde tidligere store hunder men når ryggen og skuldrene sviktet var det en flott hund i passende størrelse som jeg ville prøve. Dessuten er den robust og tåler klimaet til fjells både sommer og vinter og tåler å være med på alle slags turer. Den tilpasser seg også de dagene da mor er skral og tar da livet med ro..

Har i dag tre stykker, Kenzoku No Genki som er 6 år, hann, Østbylias Kvikke Wimba som er 4 år, hunn og Tatumaki's Akimitsu som er 2 år, hunn.

Har tidligere hatt Alaskan Malamute, Schæfer, Border collie og Riesensnauzer. Det er er jo også alle hunder som liker å jobbe så der er ikke forskjellen så stor, men den betydeligste forskjellen er jo størrelsen men allikevel like mye og til tider mer hund!!!

Mine hunders viktigste egenskaper er nok deres hengivenhet både ovenfor mennesker og dyr, de er sosiale i alle sammenhenger og elsker å være med der det skjer.

Mine hunder er nok først og fremst kamerater i hverdagen men de trenes litt i bruks (spor og felt) og litt i lydighet. Om vinteren er det masse snørekjøring og de er virkelige trekkhunder!! Agility har vi også prøvd men der er det nok mors begrensninger som er problemet. Ellers er alle tenkt brukt i avl. Ellers er de turkamerater som alltid er klare for neste tur.

Her på bruket er det masse andre dyr; for tiden 12 kaniner og tre katter. Høner har det vært og kommer igjen til våren. I sommer var det også to griser her, men de er nå borte...

Klubbens viktigste oppgaver framover synes jeg må være å bla begynne å se på helseutviklingen på rasen vår og få en oversikt over hvilke plager den eventuelt sliter med. Klubben må også være en klubb for medlemmene og lytte til hva de har å si og så må vi huske på at å drive en landsdekkende klubb ikke alltid er like enkelt.. Tilbakemeldinger fra medlemmene er viktig hvis vi skal kunne drive klubben sunt videre.

Jeg er medlem i en aktiv klubb her på Oppdal hvor jeg sitter som leder i Brukshundgruppa. Har også sittet i Utstillingskomiteen i klubben i flere år. Er utdannet Trinn 1 Instruktør hos NKK og holder dermed en del kurs rundt omkring i Lydighet og litt spor. Driver nå med Ringsekretærutdanning og skal også på Figurantkurs om en måneds tid.

Er ellers utdannet Agrotekniker Husdyr så jeg har da lært ett og annet innen foring og avl som jeg kan dra nytte av også inne hund.

Våkner først om morgenen??? Faktisk jeg som oftest...tro det eller ei...her er alle tre hundene besvint klokka ni om kvelden og de sover leeeenge.

		SHIBA - en liten frekk en...			
SHIRO & SHAKITA Dan Ove Tuven 8646 Kirgen 7591 0472 / 410 21 472 dan.tuven@monet.no	OSTBYLIA Sissel og Kåren Skjeltred 7210 Skavle 7414 3269 / 975 67 022 k.sivends@os.online.no	ENERHAUGEN Christen Lang 5025 Bergen 5595 1701 / 909 81 295 home.no/enerhaugen	TATSUMAKI Inger Hæreste Ingebrigtsen 7940 Oppdal 915 24 838 tatsumakis.com		
CEMI & LURVEN Sigrid & Kjell Grødel 6510 Kristiansund 7167 6200 / 915 70 200 kjgroeda.hos.online.no	SILVORS SHIBA SIDE Solveig Haerstad 5035 Bergen 5331 3786 / 481 18 971 home.no/silvors_shibaside	RJODNATUN Einar Haavik 5784 Dyre Edtjord 5366 5377 / 459 25 464 haavik@start.no	MJERUMHOGGA Eivind Hjørn 1827 Hobøl 6992 1122 / 957 81 085 enrid.nper.un@per.unhogga.no		
PEI FANG Marianne & Brynjør Holmø 7600 Verdal 7407 7455 / 951 81 266 www.shibahome.no	WILLEMO Tove Nyvål & Tom Hofsl 3160 Stokke 3333 5229 / 920 40 545 www.willemo.no	TOYOMI Rune Bjørnsland 7600 Levanger 7408 9542 / 900 32 321 www.shibai.no	AK-ENU-BA Lisbeth Heyem & Geir Aasheim 7710 Sparbu 7416 2285 / 917 16 284 gella.hos.online.no		
UNAS Unn & Asbjørn Kinnstad 6630 Tingvoll 7153 1118 / 906 26 808 www.unaschow.com	ZENTAI, FANI & FRIDA Christina Nyberg 3940 Fosgrunn 3593 4577 / 939 26 331 chrny@frisaf.no	KATSUMOTO Laila Haeg 3092 Sundbyfoss 3309 0883 / 916 68 579 www.litenhund.com	ISO Harriet & Tommas Gledtich 1453 Bjørnemyr harned@gledtich.net www.gledtich.net		
Vi ønsker alle shibavennor og valpekjøpere GOD JUL OG GODT NYTT ÅR					

JULEHILSEN I HUNDESPORT

KLUBBEN HAR BESTILT Plass FOR JULEANNONSE I HUNDESPORT.
HER KAN ALLE DELTA!

Vi oppfordrer alle til å bidra, slik at vi får en stor, flott annonse. Hver annonsør får inntil 4 linjer etter modell fra tidligere år. Her kan man bruke kennelnavn eller navn på hund/ene, sammen med navn, telefon, sted og e-post/hjemmeside.

MAKS PRIS PER ANDEL ER 300,- men jo flere, jo billigere!

Vi tar også imot forslag på årets slagord!

FRIST FOR BESTILLING ER 27. SEPTEMBER! HASTER!!

Plass bestilles via Lisbeth, lisbeth@akinuba.no mobil 917 16 284

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Styremedlem,
fungerende
sekretær
Laila
Nagel**

Når så du en shiba for første gang? Den første shibaen jeg møtte var da en tidligere kollega hadde kjøpt en fra Sverige. Hun heter Nattfjärilen Kenkyo-Na (Mira) og blir 7 år i oktober.

Har noen shiba gjort et spesielt inntrykk på deg? Ikke det jeg kan komme på i farta

Hvorfor ville du ha en selv? Jeg var på den tiden på utkikk etter en ny rase. Jeg ville ha en rase uten mye pelsstell og samtidig var robust, og som var lettere å stille på utstilling enn rasen jeg tidligere har hatt.

Hvor mange har du i dag? Jeg har i dag 3 som er registret på meg og en i sameie. Han, 6 ½ år, Nuch Mjærumhøgda`s Naganobu (Birk), han, 4 år, Nuch Mjærumhøgda`s Furyu-Akiaka (Tobi), tisper, 2 år, Tatsumaki`s Akihime (Taka), tisper, 5 mnd, Willemo`s Harumi (Pepsi) sameie med Tom Hofslø.

Har du hatt andre raser, hvilke/n og i tilfelle hva er størst forskjell ift shiba?

Ja, jeg har hatt 3 Schäferer to tisper og en hanne. Den aller største forskjellen er størrelse og det å kunne arbeide/lærevillighet. Med to så forskjellige raser lærer en seg fort hvordan de forskjellige raser skal håndteres/trenes. Fra schäferer som gjør alt du ber om og vil jobbe mer, til shiba som lærer fort og som sier nå er det nok, dette kan jeg. Og ikke minst staheten til shibaen. Det å måtte være mer konsekvent og staere en shibaen. Jeg må legge om mine trenings rutiner, og trene på en litt annen måte en det jeg var vant til.

Bruker du hunden/e til noen aktiviteter? Den eldste Birk har jeg trent lydighet og litt agility med. Han bor nå hos min datter og er blitt en turkamerat. Hund nr 2 Tobi har trent litt agility og trenes i lydighet og bruks (runding) til dagelig. Taka trenes og i lydighet

og bruks (rundering). Den minste trenes hovedsakelig utstilling da hun ikke bor hos med til dagelig.

Har din/e shiba/er noen andre dyrevenner? Ja, de har mange venner, hundevenner. Går nesten dagelig med flere hunder sammen på tur, hunder av forskjellige raser og størrelser. På denne måten lærer de seg de forskjellige rasers signaler og utseende, og de lærer seg til å ta hensyn ut fra størrelse og alder. Vi har og mange forskjellige treningskammerater. Raser som Jack Russel, Pointer, Border Collie, Tibetansk terrier, Aussie, Tervuren, Riesen Schnauzer, Parson, for å nevne noen. En lett blanding av tisper og hanner i alle aldre.

Hva mener du er klubbens viktigste oppgaver i et 2-års perspektiv? Å få en klubb som fungerer og kan jobbe for rasens beste. Samt kan få mulighet til å profilere rasen, gjøre den mer kjent.

Hvilke erfaringer har du som klubben kan nytte godt av? Jeg har tidligere hatt verv som vara og sekretær i klubben, har og verv i lokal hundeklubb som kursansvarlig og er utdannet instruktør.

Hvem våkner først om morgningen, du eller hunden? Hos oss er det ingen aktivitet om morgenen før jeg står opp.

SHIBAKALENDER 2008!

Sponsorgruppen har henvendt seg til oppdretterne med tilbud om annonse med reklame for sin kennel i Shibakalenderen 2008. Nå kan også andre interesserte shibaeiere kan få en annonse i kalenderen. Annsen vil koste kr 300 kr.

Gi beskjed til sponsorgruppen ved Ingrid på mailadr valpeformidler@gmail.com hvis du vil kjøpe annonse i Shibakalenderen.

Beløpet betales til kontonr 0540.11.87369 .
Merk betalingen med "kalender og ditt navn".
Frist: 1 uke etter mottakelse av Shib-a-visa.

Mvh Ingrid Hofflund-Nystad

Arv og avl

Av Christen Lang

Å drive oppdrett av hunder er en hobby for de aller fleste. Det er så mange og store utgifter knyttet til et seriøst oppdrett, at de aller færreste vil få regnskapet til å gå opp, om de tar seg bryet med å sette opp et budsjett.,Men dette er ikke noe du bør drive med om det er lett tjente penger du er ute etter.

Om man ønsker en god hannhund som får til kullet må man kanskje ut å reise. Det koster. Parringsavgiften må betales. Så må man kanskje ta seg fri fra jobben enten i forbindelse med parringen eller i forbindelse med valping. Det koster å fore valpene med kvalitetsfor. De skal til dyrlegen for å vaksineres og helsesjekkes og de skal registreres i Norsk Kennel Klub, alt dette koster. Da har jeg ikke tatt med alle utgiftene du har hatt til å få frem hundene dine på utstilling eller få dem premiært i den/de bruksprøvene som eventuelt kreves for i din rase.

Å være oppdretter er både krevende og du har et stort ansvar overfor de vordende nye eiere og i forhold til rasen. Men det er også utrolig givende. Det å få overvære en fødsel er en stor opplevelse. Det samme gjelder når du får følge valpens utvikling i de korte, men hektiske ukene du har dem. Og det er også en stor tilfredstiltes å kunne konstatere at man har lyktes i å få frem rasetypiske, sunne hunder med godt gemytt.

Å avle frem hunder av god kvalitet krever innsikt og kunnskap. En forutsetning er at du kjenner til historien og bruksområdene til den rasen du vil drive oppdrett av. Du må også kjenne til de arvelige problemer og sykdommer som ligger i rasen. Om du ikke gjør det, vil du uten å ville det, kunne gjøre stor skade og det var vel ikke meningen?

Det avlsarbeidet vi gjør i dag vil kunne ha stor betydning for rasen i fremtiden og derfor er det svært viktig at vi er nøye med, og kjenner til det avlsmaterialet vi har til rådighet. Alle seriøse oppdretter vil jo gjerne avle frem pene og velfungerende hunder som kan bli til glede for eierne og en tilgang for rasen på sikt.

Et minimum av genetisk kunnskap må man ha. Vi kan ikke få epler fra et pæretre og vi får heller ikke ut fra en datamaskin flere opplysninger enn det som er programmert inn. Det samme gjelder avl. Valpen får 50 prosent av genene fra moren og 50 prosent fra faren. Den kan ikke få andre egenskaper en de som ligger i slekten/rasen, om vi ser bort fra at det kan oppstå tilfeldige mutasjoner (forandringer i arvestoffet)

De fleste som starter oppdrett gjør det vel ofte tilfeldig . Ønske om å oppleve et valpekull eller det å få en valp etter en hund som betyr mye for oss, er vel som

regel motivasjonen. Å avle frem ett slikt tilfeldig kull vil sjelden gjøre stor skade i rasen.

Men derfra og til det å drive med regelmessig avl er det et stort sprang. Om oppdretteren enten av uvitenhet eller fordi han/hun ikke bryr seg, kombinerer hunder med sykdomsgen vil dette som tidligere nevnt kunne få uante konsekvenser. Om man tenker seg at kullet består av 8 valper og en firedel av disse har gener for sykdom vil altså 2 av valpene i kullet kunne bli syk og de andre vil kunne bli bærere av sykdomsgenet og gi det videre til sine avkom om de blir brukt i avl. Å vite hvilken av valpene som er bærer er umulig og dette vil man bare kunne få vite når de eventuelt selv går i avl og da kan det være for sent da skaden da jo alt er skjedd.

Mye av problemene/ sykdommene vi har innen moderne rasehund avl kommer av at foreldrene er beslektet og er bærere av de samme genene. Derfor ser vi at forskjellige raser har forskjellige problemer, men at problemene er de samme innen rasen, men ikke nødvendigvis de samme som hos andre raser.

Alle moderne hunderaser er jo fremkommet ved at hunder med tilnærmet likt utseende og adferd er blitt paret sammen. For å oppnå en homogen rase er det brukt hunder som er nært i slekt og derfor har rasens hunder et stort antall felles gener som gir det ønskede utseende og de ønskede bruksegenskaper, men som også disponere for de feil/mangler og sykdommer som ligger i rasen.

Hva kan vi som oppdretter gjøre for å få til et best mulig resultat? Som nevnt må man ha kunnskap om rasen og de linjer man avler på slik at man kan unngå å doble opp uønskede/sykdomsfremkallende egenskaper.

Man må ha et avlsmål. Altså et klart begrep om hva man ønsker å avle frem. Dette kan være eksteriøre eller bruksmessige egenskaper, men det må for alle oppdrettere først og fremst være at man avler frem hunder som er sunne og med et gemytt som er akseptabelt for rasen. Som oppdretter har man også et stort ansvar for at man leverer valper til folk som har fått informasjon om rasen og som kan håndtere akkurat denne rasen. Ikke alle egner seg for alle raser og her er det oppdretter som må veilede.

Altfor mange problemer oppstår fordi at folk velger feil rase/hund. De var ikke klar over på forhånd hvor meget mosjon eller pelsstell akkurat den rasen krever, eller hvordan hunden reagerer på folk eller andre hunder. Så blir det problemer i etterkant, når eieren ikke kan eller orker å ta det ansvaret denne rasen krever for å bli en tilfredsstillende og velfungerende hund. Dermed blir hunden en problemhund når det egentlig er eieren som ikke fungerer tilfredsstillende.

Det er flere metoder for avl av hunder.

Utavl vil si at foreldrene er mindre beslektet en gjennomsnittet i rasen = ikke har felles forfedre i en stamtavle som går 4- 5 generasjoner eller mer tilbake.

Linjeavl vil si at begge foreldre har en eller flere felles forfedre men at disse ligger noen generasjoner tilbake, altså at foreldre dyrene ikke er nær i slekt, men heller ikke er helt ubeslektet.

Innavl vil si at foreldrene er nært i slekt, det kan være en far /datter parring, eller to halvsøsken eller de kan være fetter og kusine, eventuelt en bestefar/barnebarn kombinasjon.

Matador avl En hannhund eller i sjeldne tilfelle en tisper som har et uforholdsmessig stort antall valper i forhold til hva som er vanlig i rasen.

I dag har vi gode metoder for å regne ut innavlsgraden i en tenkt kombinasjon på forhånd og vi har stor sett god oversikt over sykdommer og plager og hvordan disse nedarves. Derfor er det ingen oppdretter som kan fraskrive seg ansvaret for de kombinasjoner han eller hun lager. Men selvfølgelig er det aldri mulig fullt ut å forutsi naturen. Men om man kjenner til de arvelige lovene kan man i noen grad unngå å avle frem hunder som er disponert for sykdom eller for mentale problemer. Hunder med et aggressivt gemytt har ikke livets rett i vårt samfunn, men en slik valp har jo ikke bedt om å bli født og bedre enn å måtte avlive den, er det jo om den ikke hadde blitt født og dette er oppdretters ansvar.

Som tidligere nevnt må vi unngå at valpen får uheldige egenskaper i dobbel dose. Derfor vil innavl sjelden være bra. Selv om vi med dette kan feste gode/ønskede egenskap vil omkostningene med at vi da også fester de uønskede/uheldige genene bli for store. Dertil kommer at ved innavl minskes fertiliteten og hundene vil også på sikt bli mindre, svakere og mindre motstandsdyktige.

En moderat linjeavl kan være fornuftig, men da må man kjenne linjene å vite hva man ønsker å forsterke. Man vil da kunne få frem typelike hunder uten å risikere å doble opp de uheldige genene. Men dette er avhengig av om rasen er stor, med et stort genmateriale til disposisjon. (Dette er dessverre sjelden tilfelle i våre hunderaser, selv de som er tallmessig store). I raser med små populasjoner vil også linjeavl på sikt kunne være uheldig.

Utavl vil sikre en stor grad av genetisk variasjon i rasen og gi vitale/fertile og levedyktig hunder, men prisen er at de typemessig ofte vil bli mer forskjellige. I raser med få individer er dette den beste måten å avle på, men kan være meget vanskelig å få til i praksis da de fleste individer man har til rådighet jo allerede vil være i slekt.

Ikke alle hunder egner seg i avl og det er en misforståelse at en tisper har godt av å ha ett kull, eventuelt at hun vil bli roligere om hun får valper.

Å velge ut avlsdyr er den viktigste prosessen i det å være oppdretter. Her har vi mange muligheter for å teste de påtenkte avlsdyrene. Både når det gjelder helse og bruks/eksteriør egenskaper. (utstillinger/jaktprøver etc) Avkomgranskning gjelder jo bare om hunden tidligere har hatt valper. Men man kan se på hva foreldredyr/søsken til den tiltenkte avlshunden har gitt, og på den måten få et innblikk i hva man kan forvente fra dyret selv.

Bare sunne rasetypiske hunder med godt gemytt må velges. Men er det nok? Man må spørre seg om man tror at den tenkte kombinasjonen vil tilføre rasen noe positivt.

Det fødes/produseres alt for mange valper. Mange av disse blir omplassert eller avlivet. Vær derfor nøye med å planlegge kullet og vær nøye med hvem du selger valpene til. Er du i tvil, ikke sett på valper. Du må også tenke på om det er mange andre kull på markedet når dine valper blir leveringsklare. Det er ditt ansvar å gi alle valpene i kullet et godt hjem. Er du i tvil om den påtenkte nye eieren er rett for valpen eller rasen må du ha mot til å si det til vedkommende og eventuelt ta det ansvar det er å sitte med valpene ut over de 8 ukene det er vanlig å ha dem.

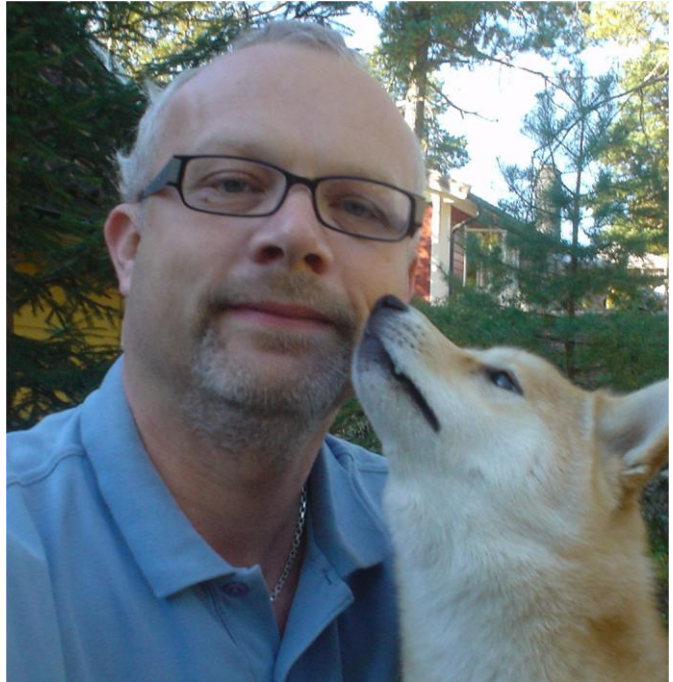

En håndfull(?) shibaer..... Foto Solvor Nærland

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Kasserer**

Terje Håheim
en utflyttet
bergenser på 48 år
som nå bor i
Sarpsborg.

Når så du en shiba for første gang? For omlag 2 år siden, vi brukte en hundebok for å finne hvilken rase vi ville ha, og hele familien var enige om Shiba. De første Shiba traff vi hos en oppdretter i Sverige, men dessverre ble det ikke valper som forventet der.

Har noen shiba gjort et spesielt inntrykk på deg? Vår Shiba er som vi forventet, en bestemt ung dame, men verdens herligste hund.

Hvorfor ville du ha en selv? Hele familien ønsket seg en hund, og alle var enige om Shiba.

Hvor mange har du i dag? Vi har bare 1, Lille My (Habagous Aki Hana), født 02.02.07. Tispe

Har du hatt andre raser, hvilke/n og i tilfelle hva er størst forskjell ift shiba? Det er svært lenge siden, men Shibaen er nok den rette hunden for oss.

Hva er den viktigste egenskapen i din hund? At vi har en familiehund som er en del av familien, og gjør alle engasjert.

Bruker du hunden/e til noen aktiviteter? Turgåing, men hunden er primært en familiehund.

Har din/e shiba/er noen andre dyrevenner? Hankatten Rasmus som også bor i samme hus. De er etter hvert blitt gode venner.

Hva mener du er klubbens viktigste oppgaver i et 2-års perspektiv?

Jeg syntes den vedtatte handlingsplanen er veldig god.

Hvilke erfaringer har du som klubben kan nyte godt av? Som kasserer at jeg er praktisk, og har god oversikt over klubbens økonomi. Jeg er foreløpig ikke bitt av utstillingsbasillen, men en vet jo aldri.

Hvem våkner først om morgningen, du eller hunden? Definitivt meg, hun er en liten syvsover som av og til ikke vil ut i 6-tiden. Går normalt rett og legger seg igjen etter første morgentur.

HVA MED ÅRSMØTE FREDAG I PINSEN?

I 2008 fyller Shibaklubben 10 år! Det vil vi gjerne feire. Vi prøver å få til en **jubileumsmiddag på lørdagskvelden**, etter at Shibaspesialen er ferdig.

Vi ønsker ikke stress! Hundene fortjener en god tur etter utstillingen. Det blir derfor ikke tid til årsmøte denne dagen.

Hva mener medlemmene om å avvikle årsmøte allerede fredagen? Erfaringsmessig kommer de som skal være med på Japanutstillingen/Shibaspesialen til campingplassen i løpet av fredagen. Noen har riktignok lang vei, og klarer ikke være der før utpå kvelden.

Men hvis vi tar det litt seint - tidligst kl 20?

Alternativet er å ha årsmøte på søndagen, etter at Akitaspesialen er over. Men da kan det tenkes at noen vil skynde seg hjem...

Styret tar veldig gjerne i mot reaksjoner/innspill på dette dilemmaet SNAREST. Hva mener dere? Hvordan skal vi få gjennomført alle arrangementene på best mulig måte uten at det oppleves stressende?

Solvor; solvor@shibaliv.com eller 481 18 971

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Styremedlem**

**Torstein
Gleditsch**

Jeg er 49 år og jobber som leder innen IT-sikkerhet. Jeg har ingen lang erfaring med hund og Harriet og jeg valgte shiba på grunn av praktisk størrelse, skikkelig pels og et fasinerende lynne. De første Shibaene jeg så var bla Ranko og Zenmai og dette bare forsterket inntrykket av shibaen som en ideell hund. Vi har bare hannhunden Iso som er to år i desember. Iso's viktigste egenskap er at han er som oss, rolig og sta men svært interessert i å gå på tur og som koser seg ute selv om det regner eller blåser.

Etter min mening har shibaklubben flere viktige funksjoner selv om den viktigste er å bidra til en sunn og artstypisk rase hvor man bevarer urhundens sjarm og egenskaper. I den forbindelse er oppgaven med å få ut et norsk rasekompendium spesielt viktig.

Selv om jeg har vært hundeeier i bare to år har jeg brukt mye tid til å lese meg opp på shibaen og kurset meg i trening ved hjelp av shaping (klikkertrening). Møtet med shibamiljøet på utstillinger og andre steder har vært positivt og inspirerende.

Jeg har meget stor organisasjonserfaring, bla 30 år som speiderleder, 20 år som offiser i Heimevernet samt innehatt i styreverv i alt fra borettslag til stiftelser.

Når det gjelder hvem som står opp først så må jeg nok si at Iso ikke gidder å forlate sengen sin før jeg står klar med båndet ved døren.

Mvh.
Torstein

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Varamedlem**

**Tove S.
Holmøy**

Jeg så shiba for første gang i en bok. Den første hunden jeg så "live" var moren til den hunden vi har nå. Hun var så rolig og verdig og vakker, vi ble helt betatt! Vi ville ha en shiba etter å ha vurdert mellomstore hunder lenge. Vi leste mye på nettet og i bøker om denne spesielle hundetypen. Vi ville i utgangspunktet ha en ikke-nærvøs mellomstor hund som det var mulig å ha i tettbygd strøk. I dag har vi en hanhund som heter Zorro, vår første shiba. (Akai-Ichiryu).

Jeg er oppvokst på gård med elghund og ulike blandingshunder. Det var "gårdshunder" og dette er en helt annen måte å ha hund på. Og shibaen er jo litt som en katt! Dessuten synger Zorro når sønnen vår spiller piano, det har jeg ikke opplevd med tidligere hunder.

Jeg synes den viktigste egenskapen hos min shiba er roen og kontakten jeg får med ham, også liker jeg det stolte vesenet. Vi bruker ikke hunden til spesielle aktiviteter.

Vi har også en katt, en kastret og gammel hankatt som ble meget sjokkert da vi fikk hund for 2 år siden. Men etterhvert har de blitt kjent med hverandre,

Zorro har også en nabo, en shetland sheepdog som heter Mia og som ikke liker å leke. Hun er "dame på høye heler" og vil ikke ha noe tull. Det blir litt kjedelig for Zorro. Så har han en buhund-kamerat som heter Saffi og som elsker å leke og tøyse. Men da kan det bli alt for voldsomt, synes Zorro.

Jeg er bare varamedlem i styret og ikke så kjent med organisasjonen fra før, men jeg lærer. Det er mange saker på dagsordenen. Jeg har erfaring fra sportsorganisasjoner tidligere.

Jeg vokner først om morgenen. Hunden sover utenfor soveromsdøren, men han ligger rolig der selvom vi står opp, så kommer han når han gidder. Mat er ganske kjedelig, han løper ikke til frokosten den gutten, nei. Men han kommer når katten kommer inn... (Også maser han litt hvis vi ligger lenge på søndagen.) Det beste han vet er å være på fjellet i det fri, da hopper han som en hare!

**SHIB-A-VISA
presenterer:
Varamedlem**

**Sverre
Kjøbli**

Når så du en shiba for første gang? Det var da jeg hentet valpen som min kone hadde bestilt. Mjærumshøgda's Nishimuraso (Casper) - verdens fineste hund.

Har noen shiba gjort et spesielt inntrykk på deg? Våre egne.

Hvor mange har du i dag? 1 tisper, 5 år, Soldoggens Okashii- Nemi (Nemi) - verdens søtteste hund.

Har du hatt andre raser? Nei

Hva er den viktigste egenskapen i din hund? Trivelig og rolig, men viser at det er omløp mellom ørene.

Bruker du hunden/e til noen aktiviteter? Nei, bare til husbruk.

Har din/e shiba/er noen andre dyrevenner? Nei.

Hva mener du er klubbens viktigste oppgaver i et 2-års perspektiv? Skape et trivelig miljø for alle shiba-eiere.

Hvilke erfaringer har du som klubben kan nyte godt av? Vært leder og styremedlem i div. organisasjoner og foreninger.

Hvem våkner først om morgningen, du eller hunden? Hvem vet?

HUND & HELSE

Albueleddsartrose (AA) skal nå hete AD (albueledds dysplasi)

*Artikkel gjengitt med tillatelse fra
Norsk Rhodesian Ridgeback Klubb*

HUND & HELSE

Informasjon om AA/AD

Betegnelsen albueledds dysplasi (AD) omfatter flere forskjellige utviklingslidelser i albueleddet. Bruskløsning (OCD), uregelmessig vekst (inkongruens), sprekkdannelse og "løse biter" er blant de vanligste årsakene. Felles for tilstandene er at de fører til varierende grad av smerte og halthet. Det blir en skjev belastning i leddet. Dersom denne skjeve belastningen varer noen tid, vil kroppen forsøke å stabilisere leddet og det dannes forkalkninger. Det er disse forkalkningene (AA) rundt leddet som blir avlest, fordi de primære årsakene (AD) ofte er vanskelige å se på røntgenbildene.

Albueleddsartrose (AA) er betegnelsen på kroniske forandringer som oppstår i og rundt et ledd, hovedsaklig nedsliting av leddbrusken, fortykkelse av leddkapselen, og beinpåleiringer. AA oppstår sekundært til en skade, ved økende alder som følge av feil belastning, og som følge av OCD (Osteochondrose eller albueledds dysplasi)

Denne lidelsen deles også inn i grader; sterk (E), middels (D) og svak (C). Svak grad gir sjelden symptomer, men sterk og middels vanligvis gir halthet i kortere og lengre perioder.

Siden AA i seg selv er et symptom på at det foreligger en lidelse inne i, eller i nær tilknytning til, leddet, er det den primære lidelsen som oftest gir halthet. Artrosen i seg selv gir som regel ikke halthet, men bevegeligheten vil oftest være nedsatt. På en hund med godt utviklet muskulatur, som kan kontrollere bevegelsene sine, vil man vanligvis ikke se halthet.

Artrosen i seg selv kan vanligvis ikke behandles. Eventuell kirurgisk behandling må rettes mot årsaken til artrosen. Ro og hvile etter ekstra smertefulle perioder, samt gradvis opptrening, og eventuelt smertestillende (alltid i samråd med veterinær!) er oppskriften for de fleste voksne hunder. Hunden vil aldri bli kvitt artrosen, og vil kunne risikere perioder med halthet, men svært mange hunder har artrose uten at de viser tegn til halthet.

Grunnen til at NKK nå bruker betegnelsen AD istedenfor AA, er at betegnelsen AD brukes i de øvrige nordiske landene. Dette medfører overhode ingen forandring i avlesningen. Fra 01.01.05 er det tilstrekkelig at albuebilder taes i sideplan – ettersom de øvrige nordiske landene kun benytter dette planet i screeningundersøkelser av AD. Poenget er at det er ønskelig med like regler og rutiner i de nordiske landene for bedre å kunne se på denne populasjonen som en enhet.

1	2	3	4	5	6	7	8	Standard 9
---	---	---	---	---	---	---	---	---------------

RAPPORT FRA HUNDETORGET PÅ BJERKE

Hei.

Nå har høsten så vidt satt inn, noen av oss føler ta det har vært høst hele sommeren. Heldigst har nok dere i nord vært, så neste år er det kanskje vår tur igjen til å ha fin sommer???

11-12.august var det NKK-utstilling på Bjerke. Det var bare noen få Shibaer på utstillingen, men de som var der gjorde det bra.

Bjørn og jeg hadde ansvaret for standen på Bjerke, men fikk heldigvis god hjelp av noen av klubbmedlemmene. Laila Nagel hjalp til med å rigge telt på fredag. Hege Camilla Fonnes (og shibaene Jun og Chika) avløste oss både lørdag og søndag. På søndag stilte Per og Kari Pedersen opp sammen med datteren Caroline (og shibaene Pippin og Kita) noen timer. Tusen, tusen takk til dere som hjalp til på standen. Hadde det ikke vært for dere, så hadde nok helgen blitt svært lang.

Lørdag var det fullstendig skybrudd og jeg trodde gjentatte ganger at teltet skulle knele på grunn av alt regnet. Hele Bjerke travbane så ut som et gjørme-hull etter relativt kort tid. Søndag var det faktisk oppholdsvær, og shiba-standen ble et hyggelig samlingspunkt for de som var der. Kaffekopper, brusflasker, hunder, pels og mat omhverandre, det er sånn vi liker det, ikke sant?

Det kom noen folk innom som var nysgjerrige på rasen. Ett par sa at de har hørt at shibaen er en aggressiv hund som ikke er glad i barn, at de var født barnevonde. Jeg synes det er veldig synd at dette er synet noen har på den hunderasen som vi shibaeiere synes er så flott. Handling fører til konsekvens, på godt og vondt, og jeg nekter å tro at en shiba blir født til å ikke like barn.

3.-4.november er det Hundeliv 2008 på Exporama på Hellerudsletta. Jeg håper at flest mulig shiba-folk møter opp der, og for de av dere som har lyst til å gjøre en innsats i klubben, så er dere hjertlig velkommen til å stå på standen noen timer. Man trenger ikke å være en shibaekspert for å stå på standen, men det er kjekt å vite hva som er foran og bak på en hund!!

Kalenderen for 2008 vil 99% sikkert være ferdig til Hundeliv 2008, og vil bli solgt der. Ta med kontanter, for her er det mye å kjøpe til både to-og firbente.

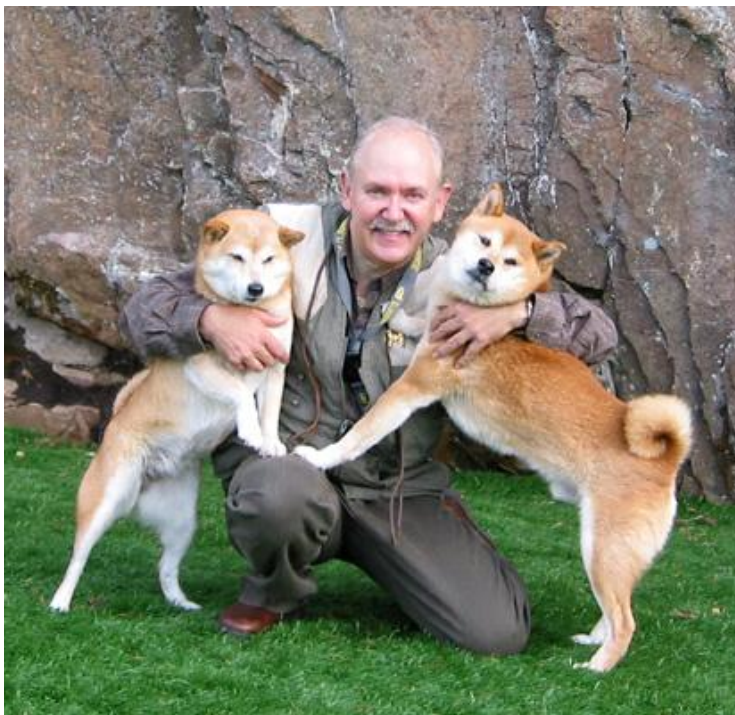
"Shiba" betyr "rød som fargen på bladene i krattskogen om høsten", så hvorfor ikke benytte høsten til turer i skog og mark??

God høst fra Ingrid og Bjørn.

Kennel Enerhaugen

Ichiokasow (Nippo reg.)

På NAKs utstilling 27 mai 2007 fikk kennelen sin 60. Hederspremie for oppdrett av Shiba.

Vil benytte denne anledningen til å takke alle som har stilt opp i mine oppdrettergrupper gjennom årene. Uten dere ville det ikke ha vært mulig for meg å få til dette. Tusen takk!

Christen Lang

Sandviksveien 173, 5035 Bergen

Tlf. 55951701/90981295 Fax: 55958402

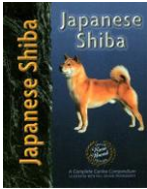
E-mail: chr-lan@online.no Hjemmeside: www.enerhaugen.net

Frå bokhylla....

SHIBA-BØKER av Solvor Nærland

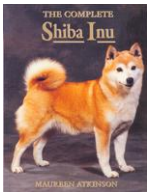
Dessverre finnes det ikke noen bok om shiba på noe skandinavisk språk ennå. Disse finnes på engelsk:

"Japanese Shiba" av Andrew De Prisco

Animalia Books, UK 2001 (ISBN 1-903098-65-3)

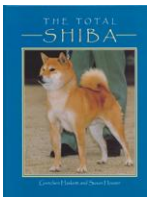
Lettlest bok med fine bilder. I første del er det interessante sammenligning mellom standard i England og andre land. Seinere i boka hevder forfatteren en del påstander om atferd som er fjernt fra nordiske erfaringer. Vil derfor være forsiktig med å anbefale boka til mennesker uten egen erfaring med shiba.

"The Complete Shiba Inu" av Maureen Atkinson

Ringpress Books Ltd, UK 1998 (ISBN 1-86054-073-2)

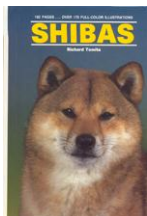
I tillegg til "The Total Shiba", er dette den shibaboka jeg anbefaler. Boka omtaler sentrale tema om shiba på en seriøs måte. Selv leste jeg boka med stor glede

"The Total Shiba" av Gretchen Haskett og Susan Houser

Alpine Blue Ribbon Books, USA 1997 (ISBN 0-931866-98-7)

Den grundigste shibaboka. Forfatterne var i en årrekke ansvarlige for det dengang anerkjente bladet "The Shiba Journal" i USA. Grundig, seriøs og omfattende. Boka anbefales!

"Shibas" av Richard Tomita

T.F.H. Publications, INC, USA 1992 (ISBN 0-86622-220-0)

Mange fine fotografi. Teksten er overfladisk, og mye av stoffet omhandler omsorg for hunder generelt. En del av stoffet er fjernt fra skandinavisk syn på hund. Bl.a. nevnes shibaer som har måttet lære å bruke kattedo! Salg av valper i dyrebutikker er også tema.

"The Shiba Inu" av Arthur Lane

G.A.A. Lane, Australia 1990 (ISBN 0-646-02169-9)

Heftet bok. Kort om type, balanse, standard, bevegelser osv. Bilder, mest av japanske hunder. Preget av at dette nå er en gammel bok.

Warning - Keep Fido Away From Raisins! (Rosiner er farlig for hunden din!)

Innsendt av Lise Brun

"Raisins and Grapes can be toxic for dogs - even a small quantity of seven can be harmful! This week I had the first case in history of raisin toxicity ever seen at MedVet. My patient was a 56 pound, 5 yr old male neutered lab mix who ate half a canister of raisins sometime between 7:30 AM and 4:30 PM on Tuesday. He started with vomiting, diarrhea and shaking about 1 AM on Wednesday but the owner didn't call my emergency service until 7 AM.

"I had heard somewhere about raisins AND grapes causing acute renal failure but hadn't seen any formal paper on the subject. We had her bring the dog in immediately. In the meantime, I called the ER service at MedVet, and the doctor there was like me---had heard something about it, but....

"Anyway, we contacted the ASPCA National Animal Poison Control Center and they said to give IV fluids at 1 1/2 times maintenance and watch the kidney values for the next 48-72 hours. The dog's BUN (blood urea nitrogen level) was already at 32 (normal less than 27) and creatinine over 5 (1.9 is the high end of normal). Both are monitors of kidney function in the bloodstream.

"We placed an IV catheter and started the fluids. Rechecked the renal values at 5 PM and the BUN was over 40 and creatinine over 7 with no urine production after a liter of fluids. At the point I felt the dog was in acute renal failure and sent him on to MedVet for a urinary catheter to monitor urine output overnight as well as overnight care.

"He started vomiting again overnight at MedVet and his renal values have continued to increase daily. He produced urine when given lasix as a diuretic. He was on 3 different anti-vomiting medications and they still couldn't control his vomiting.

"Today his urine output decreased again, his BUN was over 120, his creatinine was at 10, his phosphorus was very elevated and his blood pressure, which had been staying around 150, skyrocketed to 220. He continued to vomit and the owners elected to euthanize.

"This is a very sad case--great dog, great owners who had no idea raisins could be a toxin. Please alert everyone you know who has a dog of this very serious risk. Poison control said as few as 7 raisins could be toxic.

"Many people I know give their dogs grapes or raisins as treats. Any exposure should give rise to immediate concern. Feel free to contact me at if you have any questions."

Laurinda Morris, DVM, Danville Veterinary Clinic

Jeg håper dere kan lese engelsk, ellers får dere bare si fra så skal jeg prøve å oversette.

Red.

KENNEL AK-INU-BA

Akita & shiba

Makka ble 3BIS veteran
Steinkjer 1. september!
Hun ble også BIR.

BIR veteran fikk vi også på
Ak-inu-bas Ch-Ima Samurai.

Kennel AK-INU-BA
ble "Beste oppdretter"
og N S Uch Taihei no Shiroi
Taira "Ima" ble
"Beste avlstispe" i NAKs
Ti-på-topp for 2006

**Lisbeth Høyem
& Geir Aasheim**

Leiraplassen 6, 7710 Sparbu
+47 7416 2285 - +47 917 16 284
lisbeth@akinuba.no
www.akinuba.no

UTSTILLINGSRESULTATER:

Norsk Shiba Klubb 26/05 Petursdottir, Sigridur

Kotei Av Enerhaugen	1.JK 2.JKK HP
Hisakuro Av Enerhaugen	1.JK 3.JKK HP
Honto-No Yushin Kuro	1.JK 1.JKK CERT 2.BHK
Hidekuro Av Enerhaugen	1.UK 2.UKK CK
We-Sedso Unryu	1.UK 1.UKK CK
Yamazakura's Asatsuyu Senjutsu	1.AK 3.AKK
Pei Fang Easy Rider	2.AK
Soldoggen's Zetetsu	1.AK
Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	1.AK 2.AKK CK
Østbylias Qule Falco	1.AK
Soldoggen's Wakai Balder	1.AK 4.AKK
Beniichi Av Bjødnatun	.AK KIP
Honto-No Raigozu	1.AK 1.AKK CK 3.BHK
Shippou No Shinichi Go Kagawa Shipp	1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIR
Tenko Av Enerhaugen	1.CHK 2.CHKK CK 4.BHK
San Jo Lucky In Love	1.CHK 3.CHKK CK
Glendalin Fuyu San	1.VTK 1.VTKK CK
Två Älvars Aiko	1.JK 1.JKK CERT 2.BTK
Fujinago Narmenak	1.JK 2.JKK HP
Taichung Spring Affair	1.JK 3.JKK
Jun Av Enerhaugen	1.JK 4.JKK
Soldoggen's Fushigi	1.UK 2.UKK CK
Fukume Av Enerhaugen	1.UK 1.UKK CK 4.BTK
Østbylias Qule Kiowa	1.UK 4.UKK
Aangenaam Lunar Eclips	1.UK 3.UKK
Honto-No Rekishi	1.AK
Genka Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.AK 2.AKK CK
Soldoggen's Uwaki	1.AK 1.AKK CK 3.BTK
Honto-No Momoko	1.AK 3.AKK
Østbylias Modige Shiba	1.AK 4.AKK
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	1.CHK 2.CHKK CK
Honto-No Uchiko	1.CHK 3.CHKK

Benihidemi Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK BIM
Ran Av Enerhaugen	1.VTK 1.VTKK CK
Honto-No Zen-Ya	1.VTK 2.VTKK HP
Kinu Hana Iris	1.AK

Norsk Akita Klubb 26/05 Svarstad, Per

Honto-No Yushin Kuro	1.JK 1.JKK CK
Hisakuro Av Enerhaugen	1.JK 2.JKK HP
Hidekuro Av Enerhaugen	1.UK 2.UKK HP
We-Sedso Unryu	1.UK 1.UKK CK
Honto-No Raigozu	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK BIR
Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	1.AK 2.AKK CK 4.BHK
Pei Fang Easy Rider	1.AK
Yamazakura´s Asatsuyu Senjutsu	1.AK 3.AKK CK 3.BHK
Stämmlocks Atarashii Honto	1.AK 4.AKK
Shippou No Shinichi Go Kagawa Shipp	1.CHK 2.CHKK CK
Tenko Av Enerhaugen	1.CHK 3.CHKK CK
Beniryu Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK
San Jo Lucky In Love	1.VTK 1.VTKK CK
Glendalin Fuyu San	1.VTK 2.VTKK HP
Fujinago Narmenak	1.JK 1.JKK CK
Genka Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.UK 3.UKK
Aangenaam Lunar Eclips	1.UK 2.UKK CK
Fukume Av Enerhaugen	1.UK 1.UKK CERT 2.BTK
Soldoggen's Fushigi	1.UK 4.UKK
Honto-No Momoko	1.AK 1.AKK CK 3.BTK
Honto-No Rekishi	1.AK 2.AKK
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	1.CHK 2.CHKK CK
Benihidemi Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK BIM
Honto-No Uchiko	1.CHK 3.CHKK
Honto-No Zen-Ya	1.VTK 1.VTKK CK 4.BTK
Ran Av Enerhaugen	1.VTK 2.VTKK CK

Norsk American akita Klubb 26/05 Nyberg, Britt

Hisakuro Av Enerhaugen	1.JK 2.JKK CK
Honto-No Yushin Kuro	1.JK 1.JKK CK
Hidekuro Av Enerhaugen	1.UK 2.UKK HP
We-Sedso Unryu	1.UK 1.UKK CERT 1.BHK BIR
Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	1.AK 2.AKK CK
Stämmlocks Atarashii Honto	1.AK 4.AKK
Soldoggen's Wakai Balder	1.AK
Honto-No Raigozu	1.AK 1.AKK CK 2.BHK
Yamazakura´s Asatsuyu Senjutsu	1.AK 3.AKK CK
Shippou No Shinichi Go Kagawa Shipp	1.CHK 2.CHKK CK
Tenko Av Enerhaugen	1.CHK 3.CHKK
Beniryu Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 4.BHK
Glendalin Fuyu San	1.VTK 2.VTKK HP
San Jo Lucky In Love	1.VTK 1.VTKK CK 3.BHK
Jun Av Enerhaugen	1.JK 2.JKK CK
Fujinago Narmenak	1.JK 3.JKK CK
Taichung Spring Affair	1.JK 1.JKK CK 4.BTK
Fukume Av Enerhaugen	1.UK 1.UKK CK
Genka Go Ichiokasow Av Enerhaugen	1.AK 2.AKK CK
Honto-No Rekishi	1.AK 3.AKK
Honto-No Momoko	1.AK 1.AKK CERT 1.BTK BIM
Benihidemi Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 2.BTK
Ak-Inu-Bas Daitan Ni Akobo	1.CHK 2.CHKK CK
Honto-No Uchiko	1.CHK 3.CHKK CK
Honto-No Zen-Ya	1.VTK 2.VTKK CK
Ran Av Enerhaugen	1.VTK 1.VTKK CK 3.BTK
Zenmai Av Enerhaugen	1.VTK 3.VTKK CK

Norsk Berner Sennenhundklubb 18/03 Karlsdotter, Nina

Hidekuro Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK
Soldoggen's Ekisutora	0.AK
Lucky Dragon´s Digimon	1.AK 1.AKK
Fukume Av Enerhaugen	2.UK
Soldoggen's Uwaki	1.AK 1.AKK
Mjærumhøgda's Hikari Kiyomi	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK BIR

Mo Hundeklubb 19/05 Tarjan, Annamaria

Sika Den Stille Fjæring 1.JK 1.JKK CERT 1.BTK BIR

Tromsø Hundeklubb 09/06 Bailey, Marie

Nattfjæriken Akakabuto 2.UK
Soldoggen's Fonzori-Kaeru 2.UK
Soldoggen's Wan 1.CHK 1.CHKK CK 1.BHK BIR
Nattfjæriken Chujitsu 1.VTK 1.VTKK CK 2.BHK
Soldoggen's Fukai Kangae 2.UK
Soldoggen's Dôwa 2.AK
Soldoggen's Kyocera 1.CHK 2.CHKK
Soldoggen's Uba Juba 1.CHK 1.CHKK CK 2.BTK
Soldoggen's Beninesa 1.VTK 1.VTKK CK 1.BTK BIM

Norsk Dalmatiner Klubb 10/06 De Wilde, August

Nattfjæriken Akakabuto 1.UK 1.UKK CERT 3.BHK
Soldoggen's Fonzori-Kaeru 1.UK 2.UKK HP
Soldoggen's Zarek 2.AK
Soldoggen's Wan 1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK
Nattfjæriken Chujitsu 1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIM
Soldoggen's Dôwa 1.AK 1.AKK CERT 1.BTK BIR
Soldoggen's Uba Juba 1.CHK 1.CHKK CK 3.BTK
Soldoggen's Kyocera 1.CHK 2.CHKK CK 4.BTK
Soldoggen's Beninesa 1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK

Norsk Belgisk Fårehund Klubb 16/06 Rotner, Rajko

Soldoggen's Tentai Tiko 1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK
Nattfjæriken Chujitsu 1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIM
Sika Den Stille Fjæring 1.JK 1.JKK
Nattfjæriken Betsu Mikata 1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIR
Nattfjæriken Bujina-Hime 2.UK
Soldoggen's Mini-Meta 1.AK 1.AKK CK 3.BTK
Soldoggen's Beninesa 1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK

Surnadal Og Rindal Hundeklubb 16/06 Molin, Nils

Kotei Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK HP
Østbylias Qule Kaiser	1.AK 3.AKK CK 3.BHK
Pei Fang Gunther Quick	1.AK 2.AKK CK 2.BHK
Østbylias Raske Nemo	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK BIR
Unas Like A Virgin	1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIM
Østbylias Glæ Raya	1.AK 1.AKK

Oppdal Hundeklubb 17/06 Jørgensen, Leif Lehmann

Østbylias Qule Kaiser	1.AK 3.AKK
Østbylias Raske Nemo	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK BIM
Pei Fang Gunther Quick	1.AK 2.AKK CK 2.BHK
Unas Like A Virgin	1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIR
Østbylias Glæ Raya	1.AK 1.AKK

Salten Brukshundklubb 17/06 Boziowski, Pero

Soldoggen's Tentai Tiko	1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK
Nattfjæriken Chujitsu	1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIR
Sika Den Stille Fjæring	1.JK 1.JKK
Nattfjæriken Betsu Mikata	1.UK 1.UKK CERT 2.BTK
Soldoggen's Mini-Meta	1.AK 2.AKK
Nattfjæriken Bujina-Hime	1.AK 1.AKK
Soldoggen's Beninesa	1.VTK 1.VTKK CK 1.BTK BIM

Vestnes Hundeklubb 01/07 Selbach, Mona

Østbylias Modige Gaisa	.AK KIP
------------------------	---------

Norsk Japansk Spisshund Klubb 07/07 Nymann, Gunnar

Jiraiya Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK CERT 1.BHK BIR
-----------------------	---------------------------

Moss Og Omegn Hundeklubb 28/07 Hansen, Mogens Slot

Noven's Moshi-Moshi	1.JK 1.JKK CERT 1.BTK BIR
---------------------	---------------------------

Norsk Tibetansk Terrier Klubb 04/08 Muntean, Petru

Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK BIR
Jun Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK

Norsk Myndeklubb 05/08 Jensen, Hanne Laine

Hachiman Go Ryuukyuu Uruma	1.AK 1.AKK CERT 1.BHK BIR
Jun Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK HP

Norsk Cavalierklubb 04/08 Jørgensen, Leif Lehmann

Soldoggen's Hirohito	1.JK 1.JKK CERT 2.BHK
Nattfjåriilen Akakabuto	1.UK 1.UKK
Soldoggen's Fonzori-Kaeru	1.AK 1.AKK
Soldoggen's Tentai Tiko	1.CHK 1.CHKK CK 3.BHK
Soldoggen's Ippiki-Ookami	1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIR
Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	1.JK 1.JKK CK 3.BTK
Nattfjåriilen Betsu Mikata	1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIM
Soldoggen's Japp Ann Babe	1.AK 1.AKK
Soldoggen's Mini-Meta	1.AK 2.AKK
Soldoggen's Hokkyoku No Hoseki	1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK

Vestvågøy Hundeklubb 05/08 Svarstad, Per

Soldoggen's Hirohito	1.JK 1.JKK CERT 1.BHK BIM
Nattfjåriilen Akakabuto	1.UK 1.UKK CK 4.BHK
Soldoggen's Fonzori-Kaeru	1.AK 1.AKK CK
Soldoggen's Tentai Tiko	1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK
Soldoggen's Ippiki-Ookami	1.VTK 1.VTKK CK 3.BHK
Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	1.JK 1.JKK CK 2.BTK
Nattfjåriilen Betsu Mikata	1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIR
Soldoggen's Japp Ann Babe	1.AK 1.AKK CK 3.BTK
Soldoggen's Mini-Meta	1.AK 2.AKK
Soldoggen's Hokkyoku No Hoseki	1.VTK 1.VTKK HP

Norsk Kennel Klub, Bjerke 11/08 Makaritis, Stelios

Stämmlocks Fujitaro	1.JK 1.JKK CERT 4.BHK
Soldoggen's Mutsuhito	1.AK 1.AKK CK
Chiyomaru Av Enerhaugen	1.CHK 1.CHKK CK 2.BHK CACIB
Beniryu Av Enerhaugen	1.CHK 2.CHKK CK 3.BHK R.CACIB
Nattfjåriilen Chujitsu	1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIR
Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	1.JK 2.JKK CK

Jun Av Enerhaugen	1.JK 1.JKK CK 3.BTK
Negi-Inu's Li-Ko Kurojo	1.UK 2.UKK CK
Nattfjåriilen Betsu Mikata	1.UK 1.UKK CERT 2.BTK R.CACIB
Soldoggen's Oishiiba	1.CHK 2.CHKK CK 4.BTK
Honto-No Uchiko	1.CHK 1.CHKK CK 1.BTK CACIB BIM

Norsk Chow Chow Klubb 18/08 Selbach, Mona

Lucky Dragon's Kato	1.JK 1.JKK HP
Tatsumaki's Akikaze	1.CHK 1.CHKK CERT 1.BHK BIR
Kinu Hana Iris	1.AK 1.AKK

Rana Trekk- Og Brukshundklubb 18/08 Campbell, Ralf

Soldoggen's Hirohito	.JK KIP
Nattfjåriilen Chujitsu	1.VTK 1.VTKK CK 1.BHK BIR
Soldoggen's Ichi Aki-Kaze	.JK KIP
Nattfjåriilen Bujina-Hime	1.UK 2.UKK HP
Sika Den Stille Fjæring	1.UK 1.UKK CERT 1.BTK BIM
Soldoggen's Hokkyoku No Hoseki	1.VTK 1.VTKK CK 2.BTK

Steinkjer Hundeklubb 1/9 Indergaard, Anne

Østbylias Supre Ronaldinho	1.JK 2.JKK CK 2BHK
Østbylias Tøffe Bamse	1.JK 1.JKK CERT 1.BHK BIM
Pei Fang Chakira	2.JK
Østbylias Supre Olivia	1.UK 1.UKK CERT 2.BTK
Tva Älvars Aiko	1.UK 2.UKK
Østbylias Modige Bellami	1.AK 2.AKK CK 3.BTK
Soldoggen's Chimpira	1.VTK 1.VTKK CK 1.BTK BIR

VI GRATULERER:

2 x Norsk utstillingschampion, BIR og BIM

N Uch We-Sedso Unryu og N Uch Fukume av Enerhaugen, Christen Lang
NKK Stavanger 9/9, Liz-Beth C. Liljeqvist

3BIS veteran

N S Uch NV-00 Soldoggen's Chimpira, Lisbeth Høyem og Geir Aasheim
Steinkjer hundeklubb 1/9, BIR: Anne Indergaard 3BIS Wera Hübenthal

ÅRETS UTSTILLINGSSHIBA per 6/9

Nr	Poeng	Uts	Hund
1	42	6	Nattfjærilen Betsu Mikata (Beste unghund 32 p)
2	38	6	Nattfjærilen Chujitsu (Beste veteran 38p)
3	33	3	Benihidemi Av Enerhaugen
4	31	6	Beniryu Av Enerhaugen
5	30	3	Honto-No Raigozu
6	29	5	Honto-No Uchiko
7	26	5	Soldoggen's Beninesa
8	27	6	Fukume Av Enerhaugen
9	21	2	Shippou No Shinichi Go Kagawa Shipp
10	21	4	Tenko Av Enerhaugen
11	20	3	Østbylias Raske Nemo
12	20	4	Mjærumhøgda's Hikari Kiyomi
13	18	2	Honto-No Momoko
14	16	2	Soldoggen's Wan
15	16	3	Honto-No Yushin Kuro
16	16	4	Tatsumaki's Akihime
17	16	4	Nattfjærilen Akakabuto
18	16	4	Soldoggen's Tentai Tiko
19	15	1	We-Sedso Unryu
20	14	2	Soldoggen's Ippiki-Ookami
21	14	2	Soldoggen's Hirohito
22	13	3	Hachiman Go Ryuukyuu Uruma
23	12	2	Ran Av Enerhaugen
24	12	3	Pei Fang Gunther Quick
25	10	1	Soldoggen's Dôwa
26	10	2	Soldoggen's Ichi Aki-Kaze
27	10	2	Soldoggen's Uba Juba
28	10	3	Sika Den Stille Fjæring
29	9	1	Två Ålvars Aiko
30	9	2	Soldoggen's Hokkyoku No Hoseki
31	8	1	Bi len Tinge Ling
32	8	2	Unas Like A Virgin
33	8	2	Genka Go Ichiokasow Av Enerhaugen

34	6	1	Ak-Inu-Bas Asamoya No Machiko
35	6	1	Chiyomaru Av Enerhaugen
36	6	1	Soldoggen's Uwaki
37	6	1	San Jo Lucky In Love
38	6	1	Yamazakura´s Asatsuyu Senjutsu
39	5	1	Soldoggen's Chimpira
40	5	1	Mjærumhøgda's Ginjishi Ichi
41	5	1	Tatsumaki's Akikaze
42	5	1	Najanin's Amie Of Joy
43	5	1	Jiraiya Av Enerhaugen
44	5	1	Noven's Moshi-Moshi
45	5	2	Soldoggen's Oishiiba
46	4	1	Østbylias Tøffe Bamse
47	4	1	Joubeniryu Av Enerhaugen
48	4	1	Jun Av Enerhaugen
49	4	1	Østbylias Tøffe Zorro
50	4	1	Soldoggen's Japp Ann Babe
51	3	1	Østbylias Supre Olivia
52	3	1	Østbylias Supre Ronaldinho
53	3	1	Mjærumhøgda's Yoshiharu
54	3	1	Willemo's Setsuko
55	3	1	Taichung Spring Affair
56	3	1	Honto-No Zen-Ya
57	2	1	Østbylias Qule Kaiser
58	2	1	Østbylias Modige Bellami
59	2	1	Stämmlocks Fujitaro
60	2	1	Soldoggen's Nakoma
61	2	1	Soldoggen's Mini-Meta
62	2	1	Soldoggen's Kyocera
63	2	1	Sakura-Go Shun'you Kensha
64	2	1	Negi-Inu's Li-Ko Kurojo
65	2	1	Hisakuro Av Enerhaugen
66	2	1	Fujinago Narmenak
67	2	1	Aiji Go Ichiokasow Av Enerhaugen

Fødte kull:

1 ledig hannvalp, født 6/8-07

Kennel Ølenskjold, John Aareskjold Tjøtta, Indraland, 5578 Nedre Vats
Kontakt: 920 16 327 / aareskjold@c2i.net / www.olenskjold.com
Far: Beniryu av Enerhaugen
Mor: Novéns Tenshi Tensai

2 tisper, 2 hanner, røde, født 14/9-07

Cathe Frankrig, Hammerenvn. 400, 1912 Enebakk
Kontakt: +47 64926033 / +47 97026484 / eri-slet@online.no
Far: N UCH Mjærumshøgdas Furyu-Akiaka
Mor: Østbylias Modige Shiba

**Oppdrettere oppfordres til å bruke Shib-a-visa
og klubbens hjemmeside!**

Valpeformidler Ingrid Hofflund-Nystad
valpeformidler@gmail.com Mobil 474 15 152

Shibavalper fra Ak-inu-ba Foto Lisbeth Høyem

RETUR: NSK v Laila Nagel
Engnesvn 31, 3092 Sundbyfoss

**En oppfordring til alle om å ta turen ut i skog og mark,
høsten er en fest av farger og opplevelser!**